

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ

ADALET KOMİSYONU

TUTANAK DERGİSİ

3'üncü Toplantı

16 Mart 2023 Perşembe

(TBMM Tutanak Hizmetleri Başkanlığı tarafından hazırlanan bu Tutanak Dergisi'nde okunmuş bulunan her tür belge ile konuşmacılar tarafından ifade edilmiş ve tırnak içinde belirtilmiş alıntı sözler aslına uygun olarak yazılmıştır.)

İ Ç İ N D E K İ L E R

Sayfa

I.- GÖRÜŞÜLEN KONULAR

II.- KANUN TEKLİFLERİ VE DİĞER İŞLER

A)KANUN TEKLİFLERİ

1.- Afyonkarahisar Milletvekili İbrahim Yurdunuseven ve Tokat Milletvekili Mustafa Arslan ile 119 Milletvekilinin; İcra ve İflas Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi (2/4997)

III.- OTURUM BAŞKANLARININ KONUŞMALARI

1.- Komisyon Başkanı Abdullah Güler'in, Komisyonunda görev yapan yasama uzmanlarına ve Adalet Komisyonu milletvekillerine teşekkür ettiğine, 11 ilde meydana gelen deprem felaketi ile Adıyaman ve Şanlıurfa'da meydana gelen sel felaketinde vefat edenlere rahmet ve yaralılara acil şifalar dilediğine ilişkin açıklaması

2.- Komisyon Başkanı Abdullah Güler'in, ilgili Bakanlık bürokratlarına Komisyon çalışmalarına katkılarından dolayı teşekkür ettiğine ve 14 Mayıs seçimlerinin hayırlar getirmesini niyaz ettiğine ilişkin açıklaması

IV.- AÇIKLAMALAR

1.- Edirne Milletvekili Fatma Aksal, İstanbul Milletvekili Zeynel Emre, Ağrı Milletvekili Abdullah Koç ve Afyonkarahisar Milletvekili İbrahim

*Yurdunuseven'in, Komisyon çalışmalarında emeği geçenlere teŖekkür
etiklerine iliŖkin açıklaması*

ADALET KOMİSYONU

3'üncü Toplantı

16 Mart 2023 Perşembe

I.- GÖRÜŞÜLEN KONULAR

TBMM Adalet Komisyonu saat 14.34'te açıldı.

Afyonkarahisar Milletvekili İbrahim Yurdunuseven ve Tokat Milletvekili Mustafa Arslan ile 119 Milletvekilinin; İcra ve İflas Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi (2/4997) maddeleri üzerindeki görüşmeler tamamlanarak kabul edildi.

Komisyon Başkanı Abdullah Güler, Komisyonda görev yapan yasama uzmanlarına ve Adalet Komisyonu milletvekillerine teşekkür ettiğine, 11 ilde meydana gelen deprem felaketi ile Adıyaman ve Şanlıurfa'da meydana gelen sel felaketinde vefat edenlere rahmet ve yaralılara acil şifalar dilediğine,

İlgili Bakanlık bürokratlarına Komisyon çalışmalarına katkılarından dolayı teşekkür ettiğine ve 14 Mayıs seçimlerinin hayırlar getirmesini niyaz ettiğine,

İlişkin açıklama yaptı.

Edirne Milletvekili Fatma Aksal, İstanbul Milletvekili Zeynel Emre, Ağrı Milletvekili Abdullah Koç ve Afyonkarahisar Milletvekili İbrahim Yurdunuseven, Komisyon çalışmalarında emeği geçenlere teşekkür ettiklerine ilişkin birer açıklama yaptılar.

Komisyon gündeminde görüşülecek başka konu bulunmadığından, saat 16.25'te toplantıya son verildi.

16 Mart 2023 Perşembe

BİRİNCİ OTURUM

Açılma Saati: 14.34

BAŞKAN: Abdullah GÜLER (İstanbul)

BAŞKAN VEKİLİ: Ramazan CAN (Kırıkkale)

SÖZCÜ: Gülay SAMANCI (Konya)

KÂTİP: Belgin UYGUR (Balıkesir)

BAŞKAN ABDULLAH GÜLER – Adalet Komisyonumuzun değerli üyeleri, toplantı yeter sayımız vardır, toplantının açılışını yapıyorum.

İcra ve İflas Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi'mizin görüşmelerine kaldığımız yerden devam ediyoruz.

II.- KANUN TEKLİFLERİ VE DİĞER İŞLER

A)KANUN TEKLİFLERİ

1.- Afyonkarahisar Milletvekili İbrahim Yurdunuseven ve Tokat Milletvekili Mustafa Arslan ile 119 Milletvekilinin; İcra ve İflas Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi (2/4997) (*)

BAŞKAN ABDULLAH GÜLER – Geçici 1 madde olmak üzere toplamda 49 maddeden oluşan teklifimizin 16'ncı maddesinin görüşmelerinde kalmıştık. 16'ncı maddeyle görüşmelere tekrar başlıyoruz.

16'ncı maddeyi okutuyorum:

MADDE 16- 12/4/1991 tarihli ve 3713 sayılı Terörle Mücadele Kanununun ek 1 inci maddesinin ikinci fıkrasının (b) bendinde yer alan “mensup personeli,” ibaresi “mensup personeli ve ceza infaz kurumu müdürü, infaz ve koruma başmemuru ve infaz ve koruma memuru unvanlı ceza infaz kurumu personeli,” şeklinde değiştirilmiştir.

BAŞKAN ABDULLAH GÜLER – 16'ncı madde üzerinde söz talebi yok.

16'ncı madde üzerinde önerge yok.

16'ncı maddeyi oylarınıza arz ediyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... 16'ncı madde kabul edilmiştir.

17'nci maddeyi okutuyorum:

MADDE 17- 22/11/2001 tarihli ve 4721 sayılı Türk Medeni Kanununun 437 nci maddesinin üçüncü fıkrasında yer alan “dinler ve gecikmeksizin” ibaresi “dinler, tahkikatı tamamlar ve gecikmeksizin en geç iki gün içinde” şeklinde değiştirilmiştir.

BAŞKAN ABDULLAH GÜLER – Yazılı basın kalıyor, görsel basını alıyoruz hemen.

Arkadaşlar, görüşmelerimiz devam ediyor.

17'nci madde üzerinde söz talebi yok.

17'nci madde üzerinde önerge yok.

* (2/4997) esas numaralı Kanun Teklifi 15/3/2023 tarihli 2'nci Toplantı Tutanağı'na eklidir.

17'nci maddeyi oylarınıza arz ediyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... 17'nci madde kabul edilmiştir.

18'inci maddeyi okutuyorum:

MADDE 18- 26/9/2004 tarihli ve 5235 sayılı Adli Yargı İlk Derece Mahkemeleri ile Bölge Adliye Mahkemelerinin Kuruluş, Görev ve Yetkileri Hakkında Kanununun 5 inci maddesinin üçüncü fıkrasında yer alan “beş yüz bin” ibaresi “bir milyon” şeklinde değiştirilmiş ve fıkraya aşağıdaki cümle eklenmiştir.

“Bu fıkra da belirtilen parasal sınır, 6100 sayılı Kanunun ek 1 inci maddesinin birinci fıkrasına göre artırılır.”

BAŞKAN ABDULLAH GÜLER – 18'inci madde üzerinde söz isteyen yok.

18'inci madde üzerinde önerge yok.

18'inci maddeyi oylarınıza arz ediyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... 18'inci madde kabul edilmiştir.

19'uncu maddeyi okutuyorum:

MADDE 19- 26/9/2004 tarihli ve 5237 sayılı Türk Ceza Kanununun 79 uncu maddesinin birinci fıkrasında yer alan “üç yıldan” ibaresi “beş yıldan” şeklinde değiştirilmiştir.

BAŞKAN ABDULLAH GÜLER – 19'uncu madde üzerinde söz isteyen yok.

19'uncu madde üzerinde önerge yok.

19'uncu maddeyi oylarınıza arz ediyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... 19'uncu madde kabul edilmiştir.

20'nci maddeyi okutuyorum:

MADDE 20- 5237 sayılı Kanununun 188 inci maddesinin dördüncü fıkrasının (a) bendinde yer alan “sentetik kannabinoid ve türevleri veya bazmorfin olması,” ibaresi “bazmorfin, sentetik kannabinoid ve türevleri, sentetik katinon ve türevleri, sentetik opioid ve türevleri veya amfetamin ve türevleri olması,” şeklinde değiştirilmiştir.

BAŞKAN ABDULLAH GÜLER – 20'nci madde üzerinde söz talebi yok.

20'nci madde üzerinde önerge yok.

20'nci maddeyi oylarınıza arz ediyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... 20'nci madde kabul edilmiştir.

21'inci maddeyi okutuyorum:

MADDE 21- 5237 sayılı Kanununun 191 inci maddesinin ikinci fıkrasına aşağıdaki cümle eklenmiş ve üçüncü fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“Erteleme kararı kolluk birimlerine de bildirilir.”

“(3) Erteleme süresi zarfında şüpheli hakkında asgari bir yıl süreyle denetimli serbestlik tedbiri uygulanır. Bu süre denetimli serbestlik müdürlüğünün teklifi üzerine veya resen Cumhuriyet savcısının kararı ile altışar aylık sürelerle en fazla iki yıl daha uzatılabilir. Hakkında denetimli serbestlik tedbiri verilen kişi, gerek görülmesi hâlinde denetimli serbestlik süresi içinde tedaviye tabi tutulabilir. Cumhuriyet savcısı, erteleme süresi zarfında uyuşturucu veya uyarıcı madde kullanıp kullanmadığını tespit etmek için yılda en az iki defa şüphelinin ilgili kuruma şevkine karar verir.”

BAŞKAN ABDULLAH GÜLER – 21'inci madde üzerinde söz talebi yok.

21'inci madde üzerinde önerge yok.

21'inci maddeyi oylarınıza arz ediyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... 21'inci madde kabul edilmiştir.

22'nci maddeyi okutuyorum:

MADDE 22- 4/12/2004 tarihli ve 5271 sayılı Ceza Muhakemesi Kanununun 139 uncu maddesinin dördüncü fıkrasına aşağıdaki cümle eklenmiştir.

“Hâkim, soruşturmacının yedinci fıkranın (a) bendinin (1) numaralı alt bendinde yer alan suç bakımından kamuya açık yerlerde ve işyerlerinde delil toplamak amacıyla ses veya görüntü kaydı yapmasına izin verebilir.”

BAŞKAN ABDULLAH GÜLER – 22'nci maddede söz talebi yok.

1 önerge var.

22'nci maddedeki önergeyi okutuyorum:

Adalet Komisyonu Başkanlığına

Görüşülmekte olan (2/4997) esas numaralı İcra ve İflas Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi'nin 22'nci maddesinin teklif metninden çıkarılmasını arz ve teklif ederiz.

Hasan Subaşı

Ayhan Erel

Antalya

Aksaray

BAŞKAN ABDULLAH GÜLER – Gereçeyi okutuyorum:

Gereççe:

Gizli soruşturmacının kamuya açık yerlerde delil toplamak amacıyla ses veya görüntü kaydı alması, elde edilen delillerin hukuka uygunluğu ve Anayasa'ya hâkim ilkeler yönünden tartışmalı olabileceği endişesi nedeniyle maddenin teklif metninden çıkarılması öngörülmektedir.

BAŞKAN ABDULLAH GÜLER – Okunan önergeyi oylarınıza arz ediyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önerge kabul edilmemiştir.

22'nci maddeyi oylarınıza arz ediyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... 22'nci madde kabul edilmiştir.

23'üncü maddeyi okutuyorum:

MADDE 23- 5271 sayılı Kanunun 193 üncü maddesinin ikinci fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“(2) Sanık hakkında, toplanan delillere göre mahkûmiyet, ceza verilmesine yer olmadığı ve güvenlik tedbiri dışında bir karar verilmesi gerektiği kanısına varılırsa, sorgusu yapılmamış olsa da dava yokluğunda bitirilebilir.”

BAŞKAN ABDULLAH GÜLER – Söz talebi 23'üncü maddede yok.

Önerge yok.

23'üncü maddeyi oylarınıza arz ediyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... 23'üncü madde kabul edilmiştir.

24'üncü maddeyi okutuyorum:

MADDE 24- 5271 sayılı Kanunun 231 inci maddesinin onikinci fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“(12) Hükümün açıklanmasının geri bırakılması kararına itiraz edilebilir. İtiraz mercii, karar ve hükmü inceler; usul ve esasa ilişkin hukuka aykırılık tespit ettiği takdirde, gerekçesini göstererek karar ve hükmü kaldırır ve gereğinin yapılması için dosyayı mahkemesine gönderir.”

BAŞKAN ABDULLAH GÜLER – 24’üncü madde üzerinde söz talebi yok.

Önerge yok.

24’üncü maddeyi oylarınıza arz ediyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... 24’üncü madde kabul edilmiştir.

25’inci maddeyi okutuyorum:

MADDE 25- 5271 sayılı Kanunun 308/A maddesinin birinci fıkrasının birinci cümlesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiş ve aynı fıkraya mevcut ikinci cümlesinden sonra gelmek üzere aşağıdaki cümleler eklenmiştir.

“Bölge adliye mahkemesi ceza dairelerinin kesin nitelikteki kararlarına karşı bölge adliye mahkemesi Cumhuriyet savcılığı, re’sen veya istem üzerine, kararın kendisine verildiği tarihten itibaren otuz gün içinde kararı veren daireye itiraz edebilir.”

“Sanık aleyhine itiraz edilebilmesi için kararı etkileyecek nitelikte esaslı bir hatanın bulunması zorunlu olup, bu itiraz sanık veya müdafine daire tarafından tebliğ olunur. Tebligat, ilgililerin dava dosyasından belirlenen son adreslerine yapılmasıyla geçerli olur. İlgililer, tebliğden itibaren yedi gün içinde yazılı olarak cevap verebilir.”

BAŞKAN ABDULLAH GÜLER – Sayın Antmen...

ALPAY ANTMEN (Mersin) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Burada, madde aslında sanık lehine bir düzenleme de öngörüyor. Özellikle sanığın aleyhine itiraz edilebilmesi için kararı etkileyebilecek nitelikte esaslı bir hatanın bulunması şartı aranıyor. Tabii, bu sanık lehine de olmalı ve kullanılmalı ama burada çok önemli bir hata var. “Tebliğat, ilgililerin dava dosyasından belirlenen son adreslerine yapılmasıyla geçerli olur.” diyor. Bu, Tebliğat Kanunu’na aykırı. Zaten elimizde UYAP sistemimiz var, MERNİS var, bunun, buradaki tebliğatların Tebliğat Kanunu hükümlerine uygun yapılması gerekiyor. Bu konuda düzeltme yaparsa teklif sahipleri madde daha iyi bir hâle gelecektir.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN ABDULLAH GÜLER – Not alalım.

Sayın Aydoğan...

TURAN AYDOĞAN (İstanbul) – Teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

Anayasa Mahkemesinin kararına uygunluk çabası olmuş burada, bu olumlu bir çalışma ama Sayın Antmen’in de söylediği gibi, tebliğat hukuku açısından Hukuk Usulü Muhakemeleri Kanunu’ndaki tebliğat usulü gibi düşünülmüş neredeyse. Hâlbuki silahların eşitliği ilkesi ve savunma hakkının ihlal edilmemesinin gereğinin yapılması gerekiyor. Anayasa Mahkemesi kararında tebliğatla ilgili ayrıntılı bir şey olmadığı için herhâlde arkadaşlarımız bu kısmı biraz pas geçmişler, öyle düşünüyorum. Sayın Antmen’in dediği gibi, bu kısmın tamamlanması gerektiği inancındayız. Ayrıca, sanık aleyhine itirazın da esaslı hatalarla ilgili sınırlandırıldığı belirtiliyor ama teklif metni bu anlamda somutlaştırılmamış, bu da sıkıntı doğurabilir diye düşünüyorum yani tartışılacak bir tablosu olabilir orada. Daha somutlaşmasında fayda olduğu düşüncesindeyim ama nihayetinde, Anayasa Mahkemesinin iptal kararına ilişkin bir boşluğun giderilmesi çabasını da doğru bulduğumuzu söyleyeyim efendim.

BAŞKAN ABDULLAH GÜLER – Sayın Yurdunuseven...

İBRAHİM YURDUNUSEVEN (Afyonkarahisar) – Sayın Başkanım, zaten Tebligat burada belirtildiği gibi son adrese yapılacak. Usulde, uygulamada da -biliyorsunuz- tebligat son adrese gönderilir, bila tebliğ gelirse diğer 26’ncı maddenin uygulama usulleri burada da geçerli olacak çünkü “son adrese” dediği için Tebligat Kanunu geçerli olacak normal şartlarda bir farklılığı olmadığı kanaatindeyiz.

TURAN AYDOĞAN (İstanbul) – Ceza yargılamasında öyle değil.

ALPAY ANTMEN (Mersin) – Burada “Son adreslerine yapılmasıyla geçerli olur.” diyor. O yüzden...

BAŞKAN ABDULLAH GÜLER – Niyazi Bey, uygulamada UYAP uygulamasını bir anlatır mısınız? Yani şu anda nedir? Bu değişikliğimiz nasıl bir farklılık arz edecek? Yani sadece sanık hakları ve Anayasa Mahkememizin iptal gerekçesi kapsamı... Mevcut neydi?

ADALET BAKANLIĞI MEVZUAT GENEL MÜDÜRÜ NİYAZİ ACAR – Zatialinizi ve heyetinizi saygıyla selamlıyorum.

Malumunuz, şimdiye kadar ki mevcut metinde son adrese tebligata ilişkin bir hüküm yoktu. Anayasa Mahkemesi bu konuda hassasiyet gösterdi, konuyu sanık aleyhine yapılan itirazlar bakımından önemsemi, iptal kararı verdi ve bunun ayrıca tebliğ edilmesi gerektiğini ifade etti.

TURAN AYDOĞAN (İstanbul) – Açıklık yok orada.

ADALET BAKANLIĞI MEVZUAT GENEL MÜDÜRÜ NİYAZİ ACAR – Evet.

Tebligatı nereye yapacağımız konusunda, Tebligat Kanunu’na gittiğimiz vakit, bilinen son adres ilk olarak müracaat edeceğimiz adrestir. Bilinen son adrese yaptığımız tebligatın bila ikmal dönmesi durumunda bu kez MERNİS kayıtlarına gideriz. Buradaki hassasiyet de yine CMK 297’deki maddeyle aynı yazım olmakla “en son adres” dendi, aslında, Tebligat Kanunu’ndaki ruha uygun olsun diye yazıldı ama bir endişe varsa gözden geçirebiliriz.

BAŞKAN ABDULLAH GÜLER – Evet, yani o Tebligat Kanunu, 7201’in, onun kavramsal şeyini aynen yazalım oraya.

TURAN AYDOĞAN (İstanbul) – Sizin çabanızı olumlu buluyoruz da Anayasa Mahkemesi o kısma ilişkin bir açıklık getirmede, sadece tebligatın ikmaliyle ilgili yazdığından dolayı... Biraz çalışma...

BAŞKAN ABDULLAH GÜLER – O “tebligat” kavramını aynen şey yapalım oraya.

ADALET BAKANLIĞI MEVZUAT GENEL MÜDÜRÜ NİYAZİ ACAR –297’deki düzenlemeye paralel bir düzenlemeydi, arada bakalım, müsaade ederseniz.

BAŞKAN ABDULLAH GÜLER – Teşekkür ederiz.

25’inci maddede önerge yok.

25’inci maddeyi oylarınıza arz ediyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... 25’inci madde kabul edilmiştir.

26’ncı maddeyi okutuyorum:

MADDE 26- 13/12/2004 tarihli ve 5275 sayılı Ceza ve Güvenlik Tedbirlerinin İnfazı Hakkında Kanuna 16 ncı maddesinden sonra gelmek üzere aşağıdaki madde eklenmiştir.

“Çocuğunun hastalığı nedeniyle kadın hükümlünün cezasının infazının ertelenmesi

MADDE 16/A- (1) İnfazına başlanmış olsa bile, toplam on yıl veya daha az süreli hapis cezasına mahkûm olan veya adli para cezası infaz sürecinde hapis cezasına çevrilen kadın hükümlünün, engelliliği nedeniyle bakıma muhtaç olan veya ağır bir hastalığa maruz kalan on sekiz yaşını doldurmamış

çocuğunun bulunması ve toplum güvenliği bakımından ağır ve somut tehlike oluşturmayacağına değerlendirilmesi hâlinde, cezasının infazı Cumhuriyet Başsavcılığınca bir yıla kadar ertelenebilir. Erteleme süresi her defasında altı ayı geçmemek üzere en çok dört kez uzatılabilir. Erteleme süresi içinde zamanaşımı işlemez. Çocuğun engellilik nedeniyle bakıma muhtaç olma veya ağır hastalık hâli, 16 ncı maddenin üçüncü fıkrasına göre belirlenir. Erteleme süresi içinde; hükümlünün erteleme amacına veya yükümlülüklerine aykırı davrandığının denetimli serbestlik müdürlüğü veya kolluk birimlerince tespit edilmesi, hükümlü hakkında kasten işlenen bir suçtan dolayı kamu davası açılması veya çocuğun iyileşmesi hâlinde, erteleme kararı kaldırılarak ceza derhâl infaz olunur. Hükümlü, Cumhuriyet savcısı tarafından erteleme süresi içinde;

a) Belirli bir yerleşim bölgesini terk etmemek,

b) Belirlenen yerlere, belirtilen süreler içinde düzenli olarak başvurmak,

c) Ekonomik durumu göz önünde bulundurularak belirlenen güvence miktarını yatırmak, yükümlülüklerinden en az birine tâbi tutulur. Hükümlü hakkında ayrıca Cumhuriyet savcısı tarafından yurt dışına çıkamama yükümlülüğü konulur.”

BAŞKAN ABDULLAH GÜLER – Evet, Sayın Aydoğan.

TURAN AYDOĞAN (İstanbul) – Teşekkür ederim Başkanım.

Burada, bunu da iyi niyetli bir çaba olarak görüyoruz yani katkısı olacak bir hüküm olarak görüyoruz ama “çocuk” denildiğinde burada 18 yaşından küçük olan herhalde tarif ediliyor, sadece anne bakımına muhtaç olan 2-3 yaşındaki bebekten bahsedilmiyor. 18 yaşından küçük olan tarifinde çocuğun bakıma muhtaçlık hâli sadece annenin yükü değildir, babanın da yükü olabilir. Burada sadece annenin tarif edilmesi biraz ataerkil bir bakış açısı gibi durmuş, ebeveyn olarak tarifi daha doğru olur, anne ya da baba bu ihtiyacı giderecek konumda olabilirler. “Çocuk” derken 18 yaşından küçüğü kastettiğimizde, bu, ebeveynin her ikisinden birisinin karşılayacağı bir durum olabilir. Düzeltmesi gerektiği düşüncesindeyiz.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN ABDULLAH GÜLER – Teşekkür ederiz, Sayın Aydoğan.

Sayın Antmen...

ALPAY ANTMEN (Mersin) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Ben de Sayın Vekilimiz Turan Aydoğan’ın konuşması üzerine şunu söylemek istiyorum: “Ebeveyn” denmesi lazım burada “kadın” yerine ama velev ki ebeveyn çok geniş kapsamlı bir kavram olacak yani çocuğa bakacak bir anne varken babası hükümlüyse “Bunu salıvermeyelim, bundan yararlanmasın.” diye düşünüyorsak burada şöyle bir düzenleme yapabiliriz, sayın teklif sahiplerine şunu önereceğim: Annesi olmayan çocuklar için “babası” diyebiliriz Sayın Vekilim. Bunun yanında çocuk çok küçük olabilir, 3 yaşında olabilir, 4 yaşında olabilir; burada erteleme süreleriyle beraber toplam üç yıllık bir bakım süresi öngörülmüş o engelli çocuk için. Bunu belki 18 yaşına kadar ya da çocuğa daha uygun koşullar yaratana kadar uzatmamızın da daha yerinde olabileceğini düşünüyorum.

Teşekkür ederim.

TURAN AYDOĞAN (İstanbul) – Sevgili Başkan, ufak bir ekleme daha yapalım mı buraya?

BAŞKAN ABDULLAH GÜLER – Buyurun Sayın Aydoğan.

TURAN AYDOĞAN (İstanbul) – Şimdi, bu, çok ilginç bir madde. Anne ya da babadan hangisinin bu yükü, yükümlülüğü yerine getirilebileceğini doğru düzenlemek lazım, sadece cinsiyet üzerinden düzenleme yaparsak, mesela “Annesi var.” dediğimizde anne engelli olabilir, bu yükü taşıyamayacak durumda olabilir, başka problemler olabilir. Bu maddede anne ve babanın hangisinin uygunluğunu çok iyi tartarak düzenleme yapmak gerektiğini söylemeye çalıştım ben.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN ABDULLAH GÜLER – Ben teşekkür ederim.

Sayın Yurdunuseven veya Zeynep Hanım.

İBRAHİM YURDUNUSEVEN (Afyonkarahisar) – Ben de birkaç şey söyleyeyim isterseniz...

BAŞKAN ABDULLAH GÜLER – Zeynep Hanım, buyurun.

HASAN SUBAŞI (Antalya) – Sayın Başkan, ben de ifade edeyim, ondan sonra isterseniz...

BAŞKAN ABDULLAH GÜLER – Evet, Sayın Hasan Subaşı, buyurun.

HASAN SUBAŞI (Antalya) – Ben de aynı kanaatteyim. Ebeveyn olarak düzeltilmesinde yarar var, anne engelli olabileceği gibi, anne evin maiyetini sağlayan çalışan kişi de olabilir. Onun için bakım babaya ait olabilir. Bunda cinsiyetçi yaklaşım yerine üzerinde düşünülerek yeniden maddenin yazılmasında yarar var diye düşünüyoruz.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN ABDULLAH GÜLER – Teşekkür ederiz Sayın Subaşı.

Sayın Yurdunuseven...

İBRAHİM YURDUNUSEVEN (Afyonkarahisar) – Evet, değerli vekillerimizin görüşleri çok değerli bizim için de fakat burada, biz, cinsiyetçi yaklaşım düşüncesiyle bu kanunu dercetmedik. Somut yaşanan olaylardan dolayı anneye karşı çocukla anne ebeveyn arasında, anneye çocuk arasında daha çok daha sıkı ilişkiler olduğu kanaatıyla bir pozitif ayrımcılık düşünmüştük.

Bu konuda Zeynep Hanım da birkaç ek yapacak herhâlde.

BAŞKAN ABDULLAH GÜLER – Sayın Yıldız, buyurun.

ZEYNEP YILDIZ (Ankara) – Sayın Başkanım, değerli milletvekilleri; yani sizler de zaten ifade ettiniz, gerçekten iyi niyetli ve hani hakikaten çocuğun üstün yararını gözeterek aslında yapılan bir düzenleme. Burada en temelde gerçekten kadınlara dönük, kadın mahkûmlara dönük bir pozitif ayrımcılık olarak öngörüldü. Bir de gerçekten kadın ve çocuğun ilişkisinin çok daha özel olacağı ve çocuğun -hani hakikaten birisinin canı yandığında “anne” diyerek koşar- belirli noktalarda...

TURAN AYDOĞAN (İstanbul) – Zeynep Hanım, bebek olsaydı haklısınız ama 15 yaşında bir çocuk da olabilir bu.

ZEYNEP YILDIZ (Ankara) – Biz orada genel olarak çocuk haklarını değerlendirdiğimizde tabii ki daha küçük çocukların en temelde anne ihtiyacı daha yüksektir fakat kavramsal olarak çocuk yani hukuksal açıdan çocuk, 18 yaşını doldurmamış kişidir. Dolayısıyla biz kanun metninde de 18 yaşını doldurmamış çocuk metnini bu yüzden dercettik ama en temelde burada zaten çocuğun üstün yararı ilkesi gereği hani, annesiyle birlikte bulunup hani, o tedavi sürecini daha hızlı bir şekilde geçirebilmesi adına bu hükmü getirdik. İnsani ve iyi niyetli bir düzenleme olarak buraya dercettik.

TURAN AYDOĞAN (İstanbul) – Bence ısrarcı olmayın, bu dediklerimizi bir düşünün.

BAŞKAN ABDULLAH GÜLER – Arkadaşlar, bu konularda tekrar bir müzakere edilmesinde, not alınmasında fayda var.

Peki, teşekkür ediyorum katkılarınız için.

26'ncı maddede 1 önergemiz var, okutuyorum.

TBMM Adalet Komisyonu Başkanlığına

Görüşülmekte olan (2/4997) esas sayılı Kanun Teklifi'nin 26'ncı maddesinin aşağıdaki şekilde değiştirilmesini arz ve teklif ederiz.

MADDE 26 - 13/12/2004 tarihli ve 5275 sayılı Ceza ve Güvenlik Tedbirlerinin İnfazı Hakkında Kanuna 16'ncı maddesinden sonra gelmek üzere aşağıdaki madde eklenmiştir.

Çocuğunun hastalığı nedeniyle kadın hükümlünün cezasının infazının ertelenmesi

MADDE 16/A- (1) İnfazına başlanmış olsa bile, ebeveyn hükümlünün, engelliliği nedeniyle bakıma muhtaç olan veya ağır bir hastalığa maruz kalan on sekiz yaşını doldurmamış çocuğunun bulunması hâlinde, cezasının infazı Cumhuriyet Başsavcılığınca çocuğunun tedavisi süresince ertelenebilir. Erteleme süresi içinde zamanaşımı işlemez. Çocuğun engellilik nedeniyle bakıma muhtaç olma veya ağır hastalık hâli, 16 ncı maddenin üçüncü fıkrasına göre belirlenir. Erteleme süresi içinde; hükümlünün erteleme amacına veya yükümlülüklerine aykırı davrandığının denetimli serbestlik müdürlüğü veya kolluk birimlerinde tespit edilmesi, hükümlü hakkında kasten işlenen bir suçtan dolayı kamu davası açılması veya çocuğun iyileşmesi hâlinde, erteleme kararı kaldırılarak ceza derhâl infaz olunur. Hükümlü, Cumhuriyet savcısı tarafından erteleme süresi içinde;

a) Belirli bir yerleşim bölgesini terk etmemek,

b) Belirlenen yerlere, belirtilen süreler içinde düzenli olarak başvurmak, yükümlülüklerinden en az birine tâbi tutulur. Hükümlü hakkında ayrıca Cumhuriyet savcısı tarafından yurt dışına çıkamama yükümlülüğü konulur.

Züleyha Gülüm

Abdullah Koç

İstanbul

Ağrı

BAŞKAN ABDULLAH GÜLER – Önerge gerekçesi hakkında hemen sözü veriyorum.

Sayın Abdullah Koç, buyurun.

ABDULLAH KOÇ (Ağrı) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Şimdi, bu madde, gerçekten bu 26'ncı madde önemli, şu açıdan önemli: Bizim gerekçede de belirttiğimiz gibi, Sayın Başkan, sadece hani, aileyi sadece bir tek olarak düşünmemek gerekiyor. Bu anne ve baba ortak bir şekilde bu yükümlülük sahibi...

BAŞKAN ABDULLAH GÜLER – Ebeveyn olarak hem babanın hem annenin sorumluluğu. Anayasa 41 Ailenin korunması ve çocuk hakları.

ABDULLAH KOÇ (Ağrı) – Evet, onu düşünmesi gerekiyor, önemli. Bu en azından bu süreçte bir değerlendirmeye alınırsa iyi olur.

Ben bu kadarını şimdi söyleyeyim.

BAŞKAN ABDULLAH GÜLER – Teşekkür ediyoruz.

Evet, önergeyi oylarınıza arz ediyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önerge kabul edilmemiştir.

26'ncı maddeyi oylarınıza arz ediyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... 26'ncı madde kabul edilmiştir.

27'nci maddeyi okutuyorum:

MADDE 27- 5275 sayılı Kanunun 71 inci maddesine aşağıdaki fıkra eklenmiştir.

“(2) Türk Ceza Kanununun 191 inci maddesinde yer alan kullanmak için uyuşturucu veya uyarıcı madde satın almak, kabul etmek veya bulundurmak ya da uyuşturucu veya uyarıcı madde kullanmak suçundan hükümlü olanların tedavi ve rehabilitasyon programlarına katılması zorunludur. Bu suçtan hükümlü olanlar için tedavi ve rehabilitasyon programlarının uygulanacağı müstakil ceza infaz kurumları açılabilereği gibi mevcut ceza infaz kurumlarının bir bölümü de bu amaç için düzenlenebilir. Tedavi ve rehabilitasyon birimleri ile programlarının asgari standartları Sağlık Bakanlığının uygun görüşü alınarak Adalet Bakanlığınca belirlenir. Tedavi ve rehabilitasyon programlarının başarılı olabilmesi amacıyla hükümlünün izin, ziyaret ve görüşme hakları uzman görüşü doğrultusunda geçici olarak kısıtlanabilir. Başka bir suçtan hükümlü olup uyuşturucu veya uyarıcı madde bağımlısı olduğu tespit edilen hükümlüler hakkında da bu fıkra hükmü uygulanır.”

BAŞKAN ABDULLAH GÜLER – Sayın Aydoğan...

TURAN AYDOĞAN (İstanbul) – Sevgili Başkanım, burada da yine bir çaba olduğunu söyleyebiliriz ama Anayasa'nın 13'üncü ve 20'nci maddeleriyle uyumlu hâle getirilmesi gerekiyor. 13'üncü maddede temel hak ve özgürlüklerin özüne dokunulmaksızın kanunilik ve ölçünlülük ilkesine uygun olarak sınırlandırılması anlatılıyor. Özel hayat, 20'nci maddede düzenlenmiş. Bu sınırlama bir özel hayata müdahil olma anlamında, haklı bir müdahil olma olduğunu söyleyebiliriz. Burada bir şey yok, bir eğitsel müdahale, bir iyileştirme müdahalesi ama bu sınırlamanın Anayasa'nın 13'üncü ve 20'nci maddesine uygun olabilmesi için kısıtlamanın zaman bakımından sınırlarının ve karara yönelik olarak itiraz usulünün yine bu kanun maddesiyle tanımlanması gerekir. Aksi takdirde Anayasa'nın 13'üncü ve 20'nci maddesine aykırı bir hüküm niteliği taşıyacak. Böyle bir iyileştirmeyle daha doğru olacağını düşünüyorum.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN ABDULLAH GÜLER – Biz teşekkür ederiz.

Sayın Yurdunuseven...

İBRAHİM YURDUNUSEVEN (Afyonkarahisar) – Sayın Başkanım, buradaki amacımız, uyuşturucuyla ciddi bir mücadele, daha geniş bir anlamda mücadele yapmaktır. Zaten biliyorsunuz Hükümetimiz özellikle son on yıl içerisinde uyuşturucuyla çok ciddi mücadele ediyor. Bunu da biraz geniş kapsama almak ve bu kendisinin de tedaviye cevap vermesi anlamında geniş bir düzenlemeydi ama onu da not alalım; mümkün olacak durum varsa düzeltiliriz.

BAŞKAN ABDULLAH GÜLER – Peki, teşekkür ederiz.

Başka söz yok 27'nci maddede, önergemiz de yok.

27'nci maddeyi oylarınıza arz ediyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... 27'nci madde kabul edilmiştir.

28'inci maddeyi okutuyorum:

MADDE 28- 5275 sayılı Kanunun 105/A maddesinin beşinci fıkrasına aşağıdaki cümle eklenmiştir. “Türk Ceza Kanununun 191 inci maddesinde yer alan kullanmak için uyuşturucu veya uyarıcı madde satın almak, kabul etmek veya bulundurmak ya da uyuşturucu veya uyarıcı madde kullanmak suçundan hükümlü olanlar ayrıca tedavi ve rehabilitasyon programlarına katılma yükümlülüğüne tabi tutulur.”

BAŞKAN ABDULLAH GÜLER – 28'inci maddede söz talebi yok, önerge yok.

28'inci maddeyi oylarınıza arz ediyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... 28'inci madde kabul edilmiştir.

29'uncu maddeyi okutuyorum:

MADDE 29- 30/3/2005 tarihli ve 5326 sayılı Kabahatler Kanununun 43/A maddesinin birinci fıkrasında yer alan "bir özel hukuk tüzel kişinin" ibaresi "bir tüzel kişinin" şeklinde değiştirilmiştir.

BAŞKAN ABDULLAH GÜLER – 29'uncu maddede söz talebi yok.

1 adet önerge var, okutuyorum.

Adalet Komisyonu Başkanlığına

Görüşülmekte olan (2/4997) esas numaralı İcra ve İflas Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi'nin 29'uncu maddesinin teklif metninden çıkarılmasını, sonraki kanun maddelerinin teselsül ettirilmesini arz ve teklif ederiz.

Ayhan Erel

Hasan Subaşı

Aksaray

Antalya

BAŞKAN ABDULLAH GÜLER – Gereçeyi okutuyorum:

Gereçe:

Kamu tüzel kişileri açısından bu suçun ne şekilde işlenebileceği ve unsurlarında açıklık bulunmadığından teklif metninden çıkarılması öngörülmektedir.

BAŞKAN ABDULLAH GÜLER – Okunan önergeyi oylarınıza arz ediyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önerge kabul edilmemiştir.

29'uncu maddeyi oylarınıza arz ediyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... 29'uncu madde kabul edilmiştir.

30'uncu maddeyi okutuyorum:

MADDE 30 - 3/7/2005 tarihli ve 5402 sayılı Denetimli Serbestlik Hizmetleri Kanununa 12 nci maddesinden sonra gelmek üzere aşağıdaki madde eklenmiştir.

"Uyuşturucu veya uyarıcı madde kullananlar hakkında uygulanacak tedavi ve/veya denetimli serbestlik tedbirlerine ilişkin görevler

MADDE 12/A- (1) Türk Ceza Kanununun 191 inci maddesi gereğince Cumhuriyet savcısı tarafından hakkında denetimli serbestlik tedbiri veya tedavi ve denetimli serbestlik tedbiri verilen şüpheliyle ilgili olarak denetimli serbestlik müdürlüğünce;

- a) Tedaviye tabi tutulmak,
- b) Belirlenen programlara katılmak,
- c) Çocuklarla bir arada olmayı gerektiren ortamlarda çalışmaktan yasaklanmak,
- d) Belirlenen yer veya bölgelere gitmemek,
- e) Bir bölgede denetim veya gözetim altında bulunmak,
- f) Eğitim kurumuna, eğitim programına veya mesleki uğraşlarına ilişkin eğitime devam etmek,
- g) Belirli etkinlikleri yapmaktan yasaklanmak,
- h) Gözetim altında ücret karşılığı çalıştırılmak,
- i) Silah bulunduramamak veya taşıyamamak, gerektiğinde sahip olunan silahları makbuz karşılığında adli emanete teslim etmek,

i) Her türlü taşıtları veya bunlardan bazılarını kullanamamak ve gerektiğinde makbuz karşılığında sürücü belgesini teslim etmek, yükümlülüklerinden en az üçüne veya daha fazlasına karar verilir. Yükümlülükler, şüphelinin ihtiyacına göre bu fıkrada belirtilenlerle sınırlı olarak her aşamada değiştirilebilir veya ilave yükümlülükler getirilebilir. Gerekli görülmesi halinde denetimli serbestlik süresi içinde şüphelinin uyuşturucu veya uyarıcı madde kullanıp kullanmadığının tespit edilmesi için denetimli serbestlik müdürlüğü tarafından test yapılabilir veya bu amaçla şüphelinin ilgili kuruma sevki sağlanabilir.

(2) Birinci fıkra uyarınca tedaviye tabi tutulmak yükümlülüğüne karar verildiği takdirde bu karar derhal ilgili sağlık kurumuna gönderilir. Bu durumda şüpheli, sağlık kurumunda ayakta veya yatarak tıbbi tedaviye tabi tutulur. Sağlık kurumu, gerekli görmesi halinde şüphelinin rehabilitasyon amaçlı programlara katılmasına da karar verir. Şüpheli, uyuşturucu veya uyarıcı madde kullanıp kullanmadığının tespiti için her zaman sağlık kurumunca çağrılabilir, kolluk görevlileri aynı amaca yönelik olarak şüpheliyi sağlık kurumuna yönlendirebilir. Kolluk görevlileri sağlık kurumunun çağrısının gerçekleştirilmesi bakımından sağlık kurumuna yardım etmekle görevlidir.

(3) Soruşturma evresinde veya bu madde uyarınca belirlenen yükümlülüklerin yerine getirilmesi sırasında Cumhuriyet savcısı veya yetkili kamu görevlileri, 22/11/2001 tarihli ve 4721 sayılı Türk Medeni Kanununun 432 nci maddesinde yer alan koşulların bulunması halinde ayrıca bu durumu, yetkili vesayet makamına bildirir.

(4) Yükümlülüklerin belirlenmesi veya yerine getirilebilmesi bakımından gerekli görülmesi halinde bu madde uyarınca yapılacak iş ve işlemler hakkında şüphelinin ailesine bilgi verilebilir veya ailesinden bilgi istenebilir.

(5) Şüpheli, bu madde uyarınca yapılan işlemlerin kanun veya diğer mevzuat hükümlerine aykırı olduğu gerekçesiyle iki hafta içinde şikâyet yoluyla Cumhuriyet savcısına başvurabilir. Cumhuriyet savcısı bu başvuruları gecikmeksizin değerlendirir.

(6) Bu madde hükümleri Türk Ceza Kanununun 191 inci maddesinin sekizinci fıkrası uyarınca verilecek kararlar bakımından da uygulanır. Bu durumda beşinci fıkra uyarınca yapılacak başvurular, kararı veren mahkemece değerlendirilir.

(7) Bu maddenin ikinci fıkrası uyarınca uygulanacak yükümlülükler ile denetimli serbestlik tedbiri uygulanarak cezanın infaz edilmesi durumunda uygulanan tedavi ve rehabilitasyon programlarına katılma yükümlülüğü, Sağlık Bakanlığının uygun göreceği tedavi ve rehabilitasyon merkezlerinde yerine getirilir. Sağlık Bakanlığınca uygun tedavi ve rehabilitasyon merkezleri açılır. Sağlık Bakanlığınca uygun görülen kurum ve kuruluşlar tarafından da bu merkezler açılabilir. Kendiliğinden bu merkezlere başvuran kişiler de tedavi ve rehabilitasyon hizmetinden faydalandırılır. Sağlık Bakanlığının tedavi ve rehabilitasyon hizmetlerine ilişkin ihtiyaç ve talepleri tüm bakanlıklar, belediyeler ve ilgili diğer kamu kurum ve kuruluşları tarafından karşılanır.

(8) Bu madde uyarınca hakkında yükümlülüğe karar verilenler için yetki ve görevleri dahilinde tüm bakanlıklar, belediyeler ve ilgili diğer kamu kurum ve kuruluşları tarafından görevleri kapsamında eğitim, sosyal uyum ve denetim amacıyla her türlü çalışma yürütülür.”

BAŞKAN ABDULLAH GÜLER – 30’uncu maddede söz talebi yok.

Önerge yok.

30’uncu maddeyi oylarınıza arz ediyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... 30’uncu madde kabul edilmiştir.

31’inci maddeyi okutuyorum:

MADDE 31- 5402 sayılı Kanuna aşağıdaki geçici madde eklenmiştir.

“GEÇİCİ MADDE 7- (1) Bu Kanunun 12/A maddesi kapsamında yürütülecek hizmetler ile açılacak tedavi ve rehabilitasyon merkezleri için Cumhurbaşkanlığı Strateji ve Bütçe Başkanlığınca yeterli ödenek, ilgili bakanlıkların bütçesine aktarılır. Bu hizmet ve merkezler için ihtiyaç duyulan personel, ilgili Bakanlığa sağlanır.”

BAŞKAN ABDULLAH GÜLER – 31’inci maddede söz talebi yok.

Önerge yok.

31’inci maddeyi oylarınıza arz ediyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... 31’inci madde kabul edilmiştir.

32’nci maddeyi okutuyorum:

MADDE 32 - 21/3/2007 tarihli ve 5607 sayılı Kaçakçılıkla Mücadele Kanununun 19 uncu maddesinin dördüncü fıkrasına aşağıdaki cümle eklenmiştir.

“Bu Kanunun 3 üncü maddesi ile 23 üncü maddesinin birinci fıkrasının (a) ve (b) bentlerinde belirtilen suçlardan elde edilen malvarlığı değerlerini ihbar edenler ile bu suçlardan kaynaklanan malvarlığı değerlerini aklama suçunu ihbar edenler hakkında da bu fıkra hükümleri uygulanır. ”

BAŞKAN ABDULLAH GÜLER – 32’nci madde üzerinde söz talebi yok.

Önerge yok.

32’nci maddeyi oylarınıza arz ediyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... 32’nci madde kabul edilmiştir.

33’üncü maddeyi okutuyorum:

MADDE 33 - 13/1/2011 tarihli ve 6102 sayılı Türk Ticaret Kanununun 4 üncü maddesinin ikinci fıkrasında yer alan “beş yüz bin” ibaresi “bir milyon” şeklinde değiştirilmiş ve aynı fıkraya aşağıdaki cümle eklenmiştir.

“Bu fıkroda belirtilen parasal sınır, 6100 sayılı Kanunun ek 1 inci maddesinin birinci fıkrasına göre artırılır.”

BAŞKAN ABDULLAH GÜLER – 33’üncü madde üzerinde söz talebi yok.

Önerge yok.

33’üncü maddeyi oylarınıza arz ediyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... 33’üncü madde kabul edilmiştir.

34’üncü maddeyi okutuyorum:

MADDE 34 - 6102 sayılı Kanunun 5/A maddesinin birinci fıkrasında yer alan “paranın ödenmesi olan alacak ve tazminat talepleri hakkında” ibaresi “para olan alacak, tazminat, itirazın iptali, menfi tespit ve istirdat davalarında,” şeklinde değiştirilmiştir.

BAŞKAN ABDULLAH GÜLER – 34’üncü maddede Sayın Antmen...

ALPAY ANTMEN (Mersin) – Sayın Başkan, burada dava şartı olarak öngörülen arabuluculuğun alanı genişletiliyor. Genel anlamıyla itirazımız olduğu için tutanaklara şerh düşünüyorum. Arabuluculuğun alanlarının çok fazla da genişletilmemesi gerekiyor, arabuluculuk yavaş yavaş istisnai olmaktan kural hâline gelmeye başladı; bu da hukuken doğru değil diye düşünüyorum.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN ABDULLAH GÜLER – Biz teşekkür ederiz.

Başka söz talebi yok.

34'üncü maddede önerge yok.

34'üncü maddeyi oylarınıza arz ediyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... 34'üncü madde kabul edilmiştir.

35'inci maddeyi okutuyorum:

MADDE 35- 7/6/2012 tarihli ve 6325 sayılı Hukuk Uyuşmazlıklarında Arabuluculuk Kanununun 17 nci maddesinin üçüncü fıkrasında yer alan “yapar.” ibaresi “yapar ve taraflar hazır değilse her türlü iletişim vasıtasını kullanarak hazır bulunmayan tarafları bilgilendirir.” şeklinde değiştirilmiştir.

BAŞKAN ABDULLAH GÜLER – 35'inci maddede söz talebi yok.

1 adet önerge vardır.

Önergeyi okutuyorum:

Adalet Komisyonu Başkanlığına

Komisyon gündeminde bulunan İcra ve İflas Kanunu İle Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi'nin (2/4997) 35'inci maddesinin teklif metninden çıkarılmasını, sonraki madde numaralarının teselsül ettirilmesini arz ve teklif ederiz.

Gerekçe:

Arabuluculuk toplantısına her türlü vasıta ile tarafların çağırılması ve bu yolla taraf teşkilinin sağlanması kanun gereğidir. Bu aşamada ulaşılamayan taraflara sonucun bildirilmesi için ulaşılmaması arabuluculara ilave yük getirecek niteliktedir.

Hasan Subaşı

Ayhan Erel

Antalya

Aksaray

BAŞKAN ABDULLAH GÜLER – Önergeyi oylarınıza arz ediyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önerge kabul edilmemiştir.

35'inci maddeyi oylarınıza arz ediyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... 35'inci madde kabul edilmiştir.

36'ncı maddeyi okutuyorum:

MADDE 36- 6325 sayılı Kanuna 17 nci maddesinden sonra gelmek üzere aşağıdaki madde eklenmiştir.

“Milletlerarası sulh anlaşma belgelerinin icrası

MADDE 17/A- (1) 25/2/2021 tarihli ve 7282 sayılı Arabuluculuk Sonucunda Yapılan Milletlerarası Sulh Anlaşmaları Hakkında Birleşmiş Milletler Konvansiyonunun Onaylanmasının Uygun Bulduğuna Dair Kanunla kabul edilen Sözleşme kapsamında arabuluculuk sonucu düzenlenen sulh anlaşma belgelerinin yerine getirilmesi için icra edilebilirlik şerhinin asliye ticaret mahkemesinden alınması zorunludur.

(2) İcra edilebilirlik şerhi, tarafların kararlaştırdıkları yer mahkemesinden, kararlaştırdıkları yer yoksa sırasıyla karşı tarafın Türkiye'deki yerleşim yeri mahkemesinden, sakın olduğu yer mahkemesinden, Türkiye'de yerleşim yeri veya sakın olduğu bir yer mevcut değilse Ankara, İstanbul veya İzmir mahkemelerinden birinden istenebilir.

(3) İcra edilebilirlik şerhinin verilmesine ilişkin inceleme dosya üzerinden, Sözleşme hükümleri ile 18 inci madde hükmüne göre yapılır. Mahkeme, gerektiğinde gerekçesini de göstererek duruşma açabilir.”

BAŞKAN ABDULLAH GÜLER – 36’ncı madde üzerinde söz talebi? Yok.

Önerge yok.

36’ncı maddeyi oylarınıza arz ediyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... 36’ncı madde kabul edilmiştir.

37’nci maddeyi okutuyorum:

MADDE 37- 6325 sayılı Kanuna 17 nci maddesinden sonra gelmek üzere aşağıdaki madde eklenmiştir.

“Taşınmazın devrine veya taşınmaz üzerinde sınırlı ayni hak kurulmasına ilişkin uyuşmazlıklarda arabuluculuk

MADDE 17/B- (1) Taşınmazın devrine veya taşınmaz üzerinde sınırlı ayni hak kurulmasına ilişkin uyuşmazlıklar arabuluculuğa elverişlidir.

(2) Birinci fıkrada kapsamındaki uyuşmazlıklarda, tarafların yazılı olarak kararlaştırması ve arabulucunun bu kararı tutanak altına alması halinde arabulucunun talebiyle, arabuluculuk süreciyle sınırlı olmak ve konulduğu tarihten itibaren üç ayı geçmemek üzere tasarruf yetkisinin kısıtlandığına dair tapu siciline şerh verilir. Bu şerh, tarafların anlaşamaması veya tarafların şerhin kaldırılması konusunda anlaşması halinde arabulucunun talebiyle, üç aylık sürenin sonunda ise kendiliğinden kalkar.

(3) Arabuluculuk süreci sonunda tarafların anlaşması halinde anlaşma belgesi, taşınmazın devri veya taşınmaz üzerinde sınırlı ayni hak kurulmasıyla ilgili olarak kanunlarda yer alan sınırlamalar ile usul ve esaslar gözetilmek suretiyle düzenlenir.

(4) Anlaşma belgesinin icra edilebilirliğine ilişkin şerhin alınması zorunlu olup bu şerh taşınmazın bulunduğu yer sulh hukuk mahkemesinden alınır. Mahkeme yapacağı incelemede anlaşma içeriğini, arabuluculuğa ve cebri icraya elverişli olup olmadığı ve taşınmazın devri veya taşınmaz üzerinde sınırlı ayni hak kurulmasıyla ilgili olarak kanunlarda yer alan sınırlamalar ile usul ve esaslara uyulup uyulmadığı yönünden denetler; bu kapsamda kurum veya kuruluşlardan bilgi veya belge talep edebilir ve gerektiğinde duruşma açabilir.

(5) Anlaşma belgesinin icra edilebilirliğine ilişkin şerhin verilmesiyle ilgili diğer hususlar hakkında 18 inci madde hükmü uygulanır.”

BAŞKAN ABDULLAH GÜLER – 37’nci maddede Sayın Antmen, buyurun.

ALPAY ANTMEN (Mersin) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Şimdi, 37’nci maddeyle bir 17/B hükmü ihdas ediyoruz 6325 sayılı Kanun’a ek olmak üzere. Burada diyor ki: “Taşınmazın devrine veya taşınmaz üzerinde sınırlı ayni hak kurulmasına ilişkin uyuşmazlıklar arabuluculuğa elverişlidir.” Şimdi, arkadaşlar, bakın, gayrimenkulün aynına ilişkin davalar, sınırlı ayni haklarla ilgili davalar, Sayın Genel Müdürüm Niyazi Bey, kamu düzenine ilişkin değil midir? Kamu düzenine ilişkin olduğu için yetki anlaşması dahi yapılamaz bu konularda. Siz bunu ara buluculuğa elverişli hâle getiriyorsunuz, kadük doğacak ama ileride bunu zorunlu dava şartı hâline getirdiğiniz zaman bu olmaz çünkü bu gayrimenkulün aynına ilişkin her şey kamu düzenine ilişkindir. Ve bir de ayrıca burada 4’üncü fıkrada sulh hukuk mahkemesine değil mi, yanlış görmüyorum, bir sulh hukuk mahkemesinden uygulanabilirlik şerhi alınacak. Şimdi, gayrimenkulün aynı bağlı davalar değerine göre bile olsa en azından asliye hukuk mahkemesinde veya ticari davaysa ticaret mahkemesinde

bakılır. Siz böyle bir dava türünü ara buluculukla, ara buluculuktan sonra sulh hukuk mahkemesine götüreceksiniz. Zaten sulh hukuk mahkemesi burada aslında işin esasına da girmek zorunda. Bu madde gayrimenkul aynına ilişkin davalar yönünden ve bunların da özellikle tapu sicilini düşünün, devletin bu konudaki sorumluluğunu düşünün, kesinlikle gayrimenkulün aynıyla ilgili davaların ara buluculuğa uygun olmadığını düşünüyorum. Bu konunun teklif sahibinin yeniden düşünmesi ve bu maddenin teklif metninden çıkarılmasının yerinde olacağını söylüyorum.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN ABDULLAH GÜLER – Teşekkür ederiz.

Sayın Yurdunuseven...

İBRAHİM YURDUNUSEVEN (Afyonkarahisar) – Sayın Başkanım, burada zaten ihtiyari ara buluculuk düzenlemesi var.

Bunu Hakan Bey isterseniz daha geniş bir şekilde açıklasın.

BAŞKAN ABDULLAH GÜLER – Buyurun Hakan Bey.

ADALET BAKANLIĞI HUKUK İŞLERİ GENEL MÜDÜRÜ HAKAN ÖZTATAR - Tapu kaydına dair taşınmazlar da olsa taraflar üzerinde serbestçe tasarruf edecekleri uyumsuzluklar bunlar yani tarafların çok rahatlıkla sulh, kabul, feragat yapabileceği uyumsuzluklar, taraflar üzerinde bence tasarruf edebilecekleri uyumsuzluklar, ara bulucuların her biri işte... Bizim sorunumuz şuydu: Zaten biz bu sorunu çözüyorduk, taraflar tapuya gidip bu işlemleri yapıyordu ancak tek taraflı gidemiyorlardı Başkanım. Bunun için biz dedik ki: Bunun garantisi olsun, mahkeme kararı olsun, hâkim bunu görsün, incelesin, denetlesin, kontrol altına bir şekilde tarafların birisi hâkim kaydını alsın ve gitsin tapuda işlem yapsın. Herhangi bir sorun yok zaten; bu, tarafların yaptığı ihtiyari olarak çok rahatlıkla yaptıkları bir işlem. Taraflar anlaşıyordu. Şimdiye kadar nasıl yapıyorduk? Taraflardan iki taraf birlikte gidiyordu tapuya, birlikte işlem yapıyorlardı rızaya. Şimdi tek taraflı olarak mahkemeye gidecek, hâkim zaten bütün denetlemeyi yapacak, tarafların üzerinde serbestçe tasarruf edecekleri bir işlem olduğunun içeriğine bakacak Başkanım, bütün denetimden sonra uygun görürse alıp onu tapuya götürerek tek taraflı işlem yapacak.

BAŞKAN ABDULLAH GÜLER – Yani yargı kararına bağlanmış olacak.

ADALET BAKANLIĞI HUKUK İŞLERİ GENEL MÜDÜRÜ HAKAN ÖZTATAR - Aynen, mahkeme kararıyla yapılmış oluyor.

BAŞKAN ABDULLAH GÜLER – Peki, teşekkür ederiz.

37'nci maddede bir adet önerge var, okutuyorum:

Adalet Komisyonu Başkanlığına

Komisyon gündeminde bulunan İcra ve İflas Kanunu İle Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi'nin (2/4997) 37'nci maddesinin teklif metninden çıkarılmasını, sonraki madde numaralarının teselsül ettirilmesini arz ve teklif ederiz.

Hasan Subaşı

Antalya

Ayhan Erel

Aksaray

BAŞKAN ABDULLAH GÜLER – Gerekçeyi okutuyorum:

Gerekçe:

Madde, ara buluculuk sürecinde alınacak şerhin çekişmesiz yargı işi olması ve dosya üzerinden incelenmesi, sahte ara buluculuk tutanakları olabileceği gerekçeleriyle, tarafların rızalarının sakatlanması veya taraf teşkilinin tam sağlanamaması gibi hâllerde dava konusu olabilecek sair uyumsuzluklara zemin hazırlayacak niteliktedir. Bu nedenle uygulamada da çeşitli sıkıntılara yol açabilecektir. Metinden çıkarılması doğru olacaktır.

BAŞKAN ABDULLAH GÜLER – Okunan önergeyi oylarınıza arz ediyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmemiştir.

37'nci maddeyi oylarınıza arz ediyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... 37'nci madde kabul edilmiştir.

38'inci maddeye geçmeden önce Sayın Gergerlioğlu'na geçen bir maddeyle ilgili bir söz verelim.

Sayın Gergerlioğlu, buyurun.

ÖMER FARUK GERGERLİOĞLU (Kocaeli) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Bu 26'ncı madde hakkında özellikle konuşmak için üç aydır bekliyorum biliyorsunuz.

Ewing sarkom hastası bir çocuk Yusuf Kerim Sayın annesi cezaevinde olduğu için kemoterapi alırken annesiz kalmıştı ve 6 kür kemoterapide son derece zor günler yaşadı. Biz mahpus olup da yakınları ağır hasta olanlar için infaz erteleme talebiyle yasa teklifi de verdik ve sonunda bu yasa teklifi Meclise geldi, Komisyonumuzda görüşülüyor. Söz konusu çocuk bu çocuk, Yusuf Kerim Sayın, Ewing sarkom hastası, 6 yaşında. Altı aydır hasta. Annesi başındayken bir cezası vardı. Örgüt üyeliği cezası nedeniyle onandı ve hasta çocuğunu hastanede bırakarak cezaevine gitmek zorunda kaldı anne, büyük bir dram yaşandı ve çocuğun kemoterapisi sonucunda elde etmesi gereken şifa gerilemeye başladı, çocuk kemoterapiden bir fayda alamadı ve biz konuyu gündeme getirdik, duyarlı kamuoyu da gündeme getirdi. Bu annenin bir cezaevi izniyle Çapa Tıp Fakültesi Çocuk Hematolojide yatan çocuğunun başına gelip üç dört saat durup gittiği anlardan bir görüntü. Biz aslında bu hadiselerin yaşanmaması için ben hiç unutmuyorum, yine Adalet Komisyonuydu, 2020 yılı İnfaz İndirim Yasası'nda sabaha karşı yine bu Komisyonla görüşüyorduk, mahpusların hasta yakınları, eşleri ve çocukları konusunda istisna olmaması, suç grubu istisnası olmaması gerektiğini söylemişik ısrarla ama terör suçluları istisna tutulmuştu. Bu kadın da terör suçundan yatıyor ve bundan dolayı hiç bir günahı, suçu, hiçbir şeyi olmayan çocuğu cezalandırılıyor. Bu, vicdanları kanatan bir olaydı, maalesef o zaman uyarılarımız dinlenmedi, bu yasa böyle geçti ve arada onlarca çocuk öldü maalesef, annesiz babasız öldü. Bakın, onlardan birisi Ahmet Burhan Ataç; babası cezaevindeydi, çocuk, yine, kemik kanseriydi ve çocuk "Baba, baba" diyerek hayatını kaybetti. Bir cezaevi ziyaretinde baba çocuğun üzüntüsünü gidermek için saçını kazıtmış, bakın, görüyor musunuz? Saçını kazıtmış çocuk üzülmesin diye. Bu çocuktu, şu anda bu çocuk hayatta yok arkadaşlar. Bu yasada iki buçuk yıl önce uyarılarımız dinlenseydi bu çocuk başında babası olarak ölebilirdi, maalesef uyarılar dinlenmedi. Şu anda bu yasa teklifi geliyor ve nice çocuk öldü annesiz ve babasız. Mecliste de ziyaretime gelmişti, ben ona dokunduğum anda ağlayan, "baba" dediğimiz anda ağlayan bir çocuktu. Çok büyük bir acıydı ve hâlen de böyle çocuklar var.

Şimdi, bakın, şu çocuk da yüzde 98 engelli ve babası hükümsüzlü olarak yatan Eyüp Çetin'in oğlu Yakup Ali Çetin; yüzde 98 engelli. Çok zor durumda bir aile ve babaya infaz erteleme verilmiyor, şu durumdaki bir çocuğa infaz erteleme verilmiyor.

Yine, bakın, bu mağduriyeti yaşayanlardan bir başkası Selman Çalışkan; 6 yaşında babasız vefat eden bir çocuktu, babaya infaz erteleme verilmedi bu iki buçuk yıl önce yanlış ve eksik yaptığımız yasadan dolayı. Şu anda düzeltiliyor ama bazı eksiklikleri var. Bakın, Selman babasının kucağında son günlerini yaşıyor, bir ziyaret esnasında çekilmiş fotoğraf.

Yine, Ömer Faruk Turan; Murat Turan'ın oğluydu, kendisi ağır bir hastaydı ve bu çocuk da hayatını kaybetti. Savcı, babanın hastanede çocuğunu ziyarete bile izin vermedi; bunlar zalimlikler ve vicdansızlıktır arkadaşlar, biz bunları kabul edemiyoruz.

Son örnek, hâlen de devam eden bir örnek; bakın, şu çocuk da on bir yıllık cezası olan adli bir mahpusun çocuğu. Doğumdaki kordon sarılmasından dolayı sol kolunda problem var ve fizik tedavi alamıyor, annesinin infaz erteleme alarak çıkması gerekiyor.

Şimdi, bu yasa geldi, evet ama bazı itirazlarımız var. Bakın, ben konuyu yakından takip ediyorum. Şu çocuklar da gündeme geldiği için yasa teklifindeki şu hususların düzeltilmesi lazım arkadaşlar, yoksa bu vicdan sızlatan olaylar devam eder. Birincisi, ceza miktarı on yıla sınırlı tutulmamalı, bence ağırlaştırılmış müebbet de dâhil olmak üzere suç sınırı olmamalı çünkü bir sağlık durumu mevzubahis; bebekler, çocuklar mevzubahis, on yıla sınırlı tutulmalı. Mesela, bakın, şu çocuğun annesiyle olan fotoğrafı, on bir yıllık cezası var ve bu yasadaki faydalanamayacak arkadaşlar. Böyle birçok vaka var. Aynı zamanda, sadece anneye tahsis edilmemeli, bu çocukların babası yoktu yanında ve yine, bu şekilde baba sıkıntısı olacak, “ebeveyn” ifadesinin eklenmesi gerekiyor, teminat yatırma yükümlülüğünün olmaması gerekiyor.

BAŞKAN ABDULLAH GÜLER – Sayın Gergerlioğlu, bu konuda diğer arkadaşlarımızın da talebi vardı. Teklif sahibi arkadaşlarımız geniş kapsamlı bir çalışmayı tekrar Genel Kurul safhasına kadar yapacaklar, bilginiz olsun yani.

ÖMER FARUK GERGERLİOĞLU (Kocaeli) – Tamam, ona teşekkür ederim. Umarım bu eksiklikler düzeltilir.

Bir de “toplum güvenliği meselesi” deniliyor yani bu tür vakalarla ilgili infaz ertelemelerde şu ana kadar toplum güvenliğini sarsacak tek bir husus yok çünkü anneler babalar yani “Bir infaz erteleme alayım da son günlerini yaşayan çocuğumun başına gideyim.” derdiyle dolu. O yüzden, hani bu toplum güvenliği de sağa sola çekilebilir, bunun da çıkarılması gerektiğini düşünüyorum.

Bir de değerli üyeler, şimdi, bu hükümlüler için hazırlanıyor fakat tutukluların bundan faydalanması engelleniyor. Aslında, madde 116 var biliyorsunuz; 5275/madde 116 dolayısıyla tutuklu hükümlülerin de faydalanması lazım. Sanırım madde 116'yla ilgili bir düzenleme yapılması gerekiyor ve pratikte de hâkimler bu noktayı çok ihmal ediyor. Mesela, az evvel gösterdiğim, şu yüzde 98 engelli çocuğun babası hükümlü ve faydalanamayacak bu yasa çıktığı zaman. Hani, mahkûm olan faydalanırken daha kesin bir cezası olmayanın faydalanmaması olacak bir şey değil ve maalesef, bu durum şu anda mevzubahis değerli arkadaşlar.

Ve şu husus da var: Biz bir başka hususu da gündeme getirmiştik. Aslında, AK PARTİ bunu bir teklif olarak getirmişti, ben tekrar hatırlatıyorum; şu anda bu konuda da çok vicdan sızlatan hadiseler yaşanıyor. Bakın, anne baba tutukluluklarda çocuklar çok büyük mağduriyetler yaşıyor değerli arkadaşlar. Anne ve baba birlikte tutuklu olduğu zaman çocuklar kimsesiz kalıyor ya cezaevinde ya da yakınlarının yanında perişan durumda binlerce çocuk var. Aslında bununla ilgili AK PARTİ bir yasa teklifi getirdi fakat bu Komisyona getirdikten sonra ne hikmetse geri çekti ve bu konuyla ilgili dramlar devam ediyor. Geri çekmenin de büyük vebali vardı; işte, biliyorsunuz, üç dört ay önce Eskişehir'de anne baba tutuklu bir ailenin 6 yaşındaki çocuğu bakımsızlıktan dolayı hayatını kaybetti. Bütün medyaya yansdı; bu, büyük vebaldir arkadaşlar, bakın, bizim bu hususu da düzeltmemiz gerekiyor.

Yine, 5275 sayılı Yasa'nın 25'inci maddesinin (1) fıkrasının da kaldırılması gerekiyor. Bu fıkra da ağırlaştırılmış müebbet mahkûmlarının ne kadar ağır bir hastalığa دچار olursa olsun infaz erteleme alamayacağına dair ifadeler var. Bu, insan haklarına aykırı bir maddedir değerli arkadaşlar. Bakın,

pratikten bize çok geliyor, avukat arkadaşlar söylüyor. Evet, bir ceza almış, yıllardır, yirmi yıldır yatıyor ama adam kanser olmuş, 30 kiloya düşmüş, âdeta torbada taşınıp getiriliyor cezaevinden hastaneye ve hâlen infaz erteleme verilmiyor; bu, olacak bir hadise değil. Şimdi, biz dün de söyledik, hasta mahpuslarla ilgili büyük sıkıntıları Bakanlık genelgeyle halletmeye çalışıyor değerli arkadaşlar. Bu, olmaz. Bakın, yasa maddeleriyle düzeltilmesi gereken çok önemli hususlar var ve bunlar düzeltilmiyor ve bundan dolayı mağduriyetler devam ediyor. Mesela, hamile mahpuslarla ilgili, mahkûmlar, biliyorsunuz, on sekiz aylık bebek büyüyene kadar infaz erteleme alabiliyor. Aslında, bu süre de kısıtlı, 6 yaşına kadar çıkarılmalı ve burada da yine mahkûmlara bu verilirken tutuklular bundan faydalanamıyor yani düşünün ki cezası kesinleşmemiş bir anne gözaltına alınıp tutuklanıyor, üç aylık bebeği var, kırk günlük bebeği var, çıkamıyor içeriden, aylarca yıllarca içeride yatıyor. Yani, bu, olacak bir şey değil, “Sen mahkûm değilsin.” deniliyor. Bu, aslında 5275/madde 116 bunu da hallediyor ama pratikte hâkimler bunu görmüyor, “Kardeşim, bu, hükümlü olan içindir, tutuklu olan için geçerli değildir.” diyerek maalesef bu konuda çok yanlış uygulamalara imza atılıyor değerli arkadaşlar. Bunların bir an evvel düzeltilmesi gerektiğini söylüyorum.

Bakın, biz, hangi yanlış yapmışız? “Anne baba tutukluluk” dememiz gerekiyordu, bu denmemiş. “Anne ve baba” ifadesinin eklenmesi gerekiyor. 2020 yılında çıkardığımız yasada, ben dikkat ettim, şöyle döndüm geriye, bir araştırdım; bakın, bazı mahpuslara tarımla ilgili ihtiyaçlarının giderilmesi, ekip biçmeyle ilgili bile infaz erteleme verilirken sırf bazı suç gruplarından diye bu denli ağır hasta anne ve babaların infaz erteleme alması engellenmiş. Ya, düşünün, “Ya, hasadın bu sene iyi gitmedi ey mahpus, sana bir altı ay infaz erteleme verelim.” denilebilmiş. “Ya, yüksek öğrenimini bitir de öyle gel.” denilmiş. “E, bir yakının öldü, sana bir altı ay verelim.” denmiş ama ağır hasta, kanser olan ve “Anne, anne... Baba, baba...” diye inleyen bu çocuklar için maalesef bu geçerli olmamış. Umarım ki Yusuf Kerim Sayın için -şu anda Komisyonda görüşüyoruz- bu husus halledilir. İnanın ki üç aydır benim her gün, her sabah akşam gündemimde bu konu çünkü bu çocuk ağlıyor, “Anne, anne...” diye ağlıyor. Annesi cezaevinde, gelemiyor; annesi perişan, babası işini bırakmış, çocuğuna bakıyor, çocuk gece gündüz ağlıyor. Doktorlarıyla konuşuyorum, bana açıkça şunu söylüyorlar: “Bu çocuğun başında annesi yok. O yüzden iyileşemiyor. Kemoterapinin en ağırını veriyoruz ama iyileşemiyor, bu çocuğun en büyük ilacı annesi.” İnanın ki doktorlarıyla konuştum, bana bunu söylediler ve üç aydır her gün ben bunu gündem ediyorum.

BAŞKAN ABDULLAH GÜLER – Sayın Gergerlioğlu, toparlıyoruz, yeterince anlaşıldı.

ÖMER FARUK GERGERLİOĞLU (Kocaeli) – Bitiriyorum efendim.

Yusuf Kerim Sayın’ın gözyaşlarını bitirelim çünkü onunla birlikte yerler ağladı, gökler ağladı. Umarım ki bu, bir an evvel

Genel Kurulda da yasalaşır ve en kısa sürede Yusuf Kerim annesine kavuşur.

Teşekkür ederim Sayın Başkan.

BAŞKAN ABDULLAH GÜLER – Teşekkürler.

38’inci maddeyi okutuyorum:

MADDE 38- 6325 sayılı Kanunun 18 inci maddesinin dördüncü fıkrasında yer alan “Taraflar ve avukatları ile arabulucunun” ibaresi “Kanunlarda icra edilebilirlik şerhi alınmasının zorunlu kılındığı haller hariç, taraflar ve avukatları ile arabulucunun, ticari uyuşmazlıklar bakımından ise avukatlar ile arabulucunun” şeklinde değiştirilmiştir.

BAŞKAN ABDULLAH GÜLER – 38’inci maddede söz talebi yok, önerge yok.

38'inci maddeyi oylarınıza arz ediyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... 38'inci madde kabul edilmiştir.

39'uncu maddeyi okutuyorum:

MADDE 39- 6325 sayılı Kanununun 18/A maddesinin yedinci fıkrasına üçüncü cümlesinden sonra gelmek üzere aşağıdaki cümle ve onaltıncı fıkrasına aşağıdaki cümle eklenmiştir.

“Avukatı bulunsa bile asıl tarafı da bilgilendirir.”

“Arabuluculuk bürosuna başvurulmasından sonra, başvuran taraf aleyhine uyuşmazlık konusunda ilgili olarak icra takibi yapılması durumunda, başvuran tarafın bu takibe karşı son tutanağın düzenlendiği tarihten itibaren iki hafta içinde 2004 sayılı Kanununun 72 nci maddesi uyarınca menfi tespit davası açması ve talep etmesi halinde 72 nci maddenin ikinci fıkrası hükmü uygulanır.”

BAŞKAN ABDULLAH GÜLER – 39'uncu maddede söz talebi yok, önerge yok.

Yalnız, Barolar Birliğimizin Hukuk Müşaviri Özge Hanım'ın bir eklemesi olacak.

Özge Hanım, buyurun.

TÜRKİYE BAROLAR BİRLİĞİ HUKUK MÜŞAVİRİ AV. ÖZGE ÖZDER – Çok teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

Biz burada bir hususu dikkate sunmak isteriz.

Yedinci fıkraya eklenen cümleyle ara bulucunun görevlendirme konusunda yapacağı bilgilendirme ve toplantıya davet konusunda doğrudan tarafın haberdar edilmesi öngörülmüş ama burada bir vekille temsil söz konusuysa, avukatla başvuru yapılmışsa düzenleme avukata bilgilendirme yapılmayacağı şeklinde, doğrudan tarafa yapılacağı şeklinde anlaşılıyor. Bu durumda vekille takip edilen işlerde -malumunuz- tebligatın vekile yapılması zorunluluğuna yönelik yasal düzenlemeler de düşünüldüğünde hem bu düzenlemelerle ve kanunun mantığıyla, ruhuyla bağdaşmaz hem de hak arama hürriyeti, adil yargılanma hakkı ve savunma hakkının tesisi bakımından burada hak kaybına sebebiyet verebileceği hususunu dikkate sunmak isteriz vekile tebliğ dışarda bırakıldığı...

BAŞKAN ABDULLAH GÜLER – Tamam, anlaşıldı Özge Hanım, teşekkür ederiz.

Sayın Yurdunuseven...

İBRAHİM YURDUNUSEVEN (Afyonkarahisar) – Sayın Başkanım, metni okursak: “Avukatı bulunsa bile asıl tarafı da...” yani asıl tarafı dahi, o da olmak üzere “...bilgilendirir.” diyor, hem avukatını hem asıl tarafı da bilgilendirir; sıkıntı yok bunda.

BAŞKAN ABDULLAH GÜLER – Yani nihayetinde bir hak kaybı oluşmaması adına...

İBRAHİM YURDUNUSEVEN (Afyonkarahisar) – Tabii, asıl...

BAŞKAN ABDULLAH GÜLER – Vekil olduğunda vekille birlikte asıla...

İBRAHİM YURDUNUSEVEN (Afyonkarahisar) – Tek asılsa zaten asılı bilgilendirir, evet.

BAŞKAN ABDULLAH GÜLER – Yani mutlaka bir muhataplık ilişkisini kurma açısından bir hak kaybı olmasın.

İBRAHİM YURDUNUSEVEN (Afyonkarahisar) – Evet, sıkıntı yok Başkanım.

BAŞKAN ABDULLAH GÜLER – Şu andaki uygulamalarda...

Hakan Bey, şimdi, şu andaki mevcut uygulamamızla bunu getirdiğimizde nasıl bir şeylik çıkacak, onun da bir farkını anlatın.

Buyurun.

ADALET BAKANLIĞI HUKUK İŞLERİ GENEL MÜDÜRÜ HAKAN ÖZTATAR – Başkanım, aradaki fark şu: Ara bulucunun daha etkin bir ara buluculuk süreci yürütmesini istiyoruz yani konu hakkında tarafları bilgilendirsin, zaten bu yükümlülüğü avukata değil de ara bulucuya vermemizin amacı... Ara bulucuya bir yükümlülük veriyoruz: “Etkin bir süreç yürüt, tarafları mutlaka bilgilendir.” Taraflara ilk oturumdur, son oturumdur, sonuçlar hakkında, neden bu sürece girildiği hakkında bilgilendirmeyi sağlıyoruz ve böylelikle daha etkin ve verimli bir ara buluculuk sürecine başlıyoruz Başkanım.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN ABDULLAH GÜLER – Peki, teşekkür ediyoruz.

39’uncu maddede önerge yok.

39’uncu maddeyi oylarınıza arz ediyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... 39’uncu madde kabul edilmiştir.

40’ıncı maddeyi okutuyorum:

MADDE 40- 6325 sayılı Kanuna 18/A maddesinden sonra gelmek üzere aşağıdaki madde eklenmiştir.

“Bazı uyuşmazlıklarda dava şartı olarak arabuluculuk

MADDE 18/B- (1) Aşağıdaki uyuşmazlıklarda, dava açılmadan önce arabulucuya başvurulmuş olması dava şartıdır:

a) Kiralanan taşınmazların 2004 sayılı Kanuna göre ilamsız icra yoluyla tahliyesine ilişkin hükümler hariç olmak üzere, kira ilişkisinden kaynaklanan uyuşmazlıklar.

b) Taşınır ve taşınmazların paylaşılmasına ve ortaklığın giderilmesine ilişkin uyuşmazlıklar.

c) 23/6/1965 tarihli ve 634 sayılı Kat Mülkiyeti Kanunundan kaynaklanan uyuşmazlıklar.

ç) Komşu hakkından kaynaklanan uyuşmazlıklar.

(2) Arabuluculuk süreci sonunda tarafların anlaşması halinde anlaşma belgesi, taşınmazla ilgili olarak kanunlarda yer alan sınırlamalar ile usul ve esaslar gözetilmek suretiyle düzenlenir.

(3) Bu madde kapsamında düzenlenen anlaşma belgesinin icra edilebilirliğine ilişkin şerhin alınması zorunlu olup bu şerh taşınmazla ilgili anlaşma belgeleri bakımından taşınmazın bulunduğu yer, diğer anlaşma belgeleri bakımından ise arabulucunun görev yaptığı yer sulh hukuk mahkemesinden alınır. Mahkeme taşınmazla ilgili anlaşma belgeleri bakımından yapacağı incelemede anlaşma içeriğini, arabuluculuğa ve cebri icraya elverişli olup olmadığı ve taşınmazla ilgili olarak kanunlarda yer alan sınırlamalar ile usul ve esaslara uyulup uyulmadığı yönünden denetler; bu kapsamda kurum veya kuruluşlardan bilgi veya belge talep edebilir ve gerektiğinde duruşma açabilir.

(4) Anlaşma belgesinin icra edilebilirliğine ilişkin şerhin verilmesiyle ilgili diğer hususlar hakkında 18 inci madde hükmü uygulanır.”

BAŞKAN ABDULLAH GÜLER – Sayın Bülbül, buyurun.

SÜLEYMAN BÜLBÜL (Aydın) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Teklifle kira ilişkisinden kaynaklanan uyuşmazlıklar, ilamsız icra yoluyla tahliye hariç ortaklığın giderilmesine ilişkin uyuşmazlıklar, kat mülkiyetinden kaynaklanan uyuşmazlıklar ve komşu hakkıyla ilgili uyuşmazlıklar dava şartı olarak ara buluculuk kapsamına alınmaktadır. Ortaklığın giderilmesi uyuşmazlığı, miras gibi ortaklaşa sahip olunan ya da kalan malların paylaşımıyla ilgili uyuşmazlıklardır; dolayısıyla bu tür uyuşmazlıklarda taraf sayısı oldukça fazladır. Bu bağlamda, bu tür davalarda ara

bulucunun taraf teşkilini sağlaması oldukça güçtür. Kaldı ki ortaklığın giderilmesi davalarında mahkeme yardımıyla dahi taraflara tebligat yapmak, başka bir anlatımla, tarafların adreslerine ulaşmak yeterince zorken mahkeme kalemlerinin yetkisine sahip olmayan ara bulucunun taraflara ulaşması mümkün olmayacaktır; hâliyle, bu tür ara buluculuk başvurularında başarı elde edilmesi ihtimali de çok düşüktür. Ortaklığın giderilmesi davalarının zorunlu ara buluculuk kapsamına alınması usul ekonomisi bakımından da bir anlam ifade etmemektedir.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN ABDULLAH GÜLER – Biz teşekkür ederiz.

Başka söz talebi? Yok.

Özge Hanım, sizin bir eklemeniz vardı, sonra İbrahim Yurdunuseven'e söz vereceğim.

Buyurun.

TÜRKİYE BAROLAR BİRLİĞİ HUKUK MÜŞAVİRİ AV. ÖZGE ÖZDER –Çok teşekkür ediyorum.

Sayın Başkan, bu madde bakımından biz de yine 2 hususa dikkat çekmek isteriz: İlki, izale-işüyu davaları bakımından yine aynı şekilde devletin tüm imkânlarıyla donatılmış mahkemeler eliyle dahi taraf teşkilinin sağlanması malumunuz çok uzun yıllar sürüyor. Dolayısıyla ara buluculuk sürecini de bu çok fazla uzatacağından dava şartı olması sebebiyle kişilerin mahkemeye erişimini geciktirip, engelleyip bu hakkı sınırlayacağını düşünüyoruz.

Bunun dışında, uygulamada bir sorun yaşanmaması, açıklığa kavuşturulması adına, belki burada sözlü de ifade edilmesi adına bunu sormak istiyorum: İcra edilebilirliğe ilişkin şerhin alınmasında mahkemece yapılacak incelemede 3'üncü fıkrada “taşınmazla ilgili anlaşma belgeleri” demiş. Burada çok önemli bir mesele: Kira uyuşmazlıkları artık ara buluculuk kapsamına alındığından Borçlar Kanunu'nda kira ilişkileriyle ilgili birçok esaslı sınırlama var malumunuz. Burada esasen ilk okuduğumuzda, sulh hukuk mahkemesinin Borçlar Kanunu'nda öngörülen sınırlamalara uygun olarak anlaşmanın yapılıp yapılmayacağını denetleneceğini düşünüyoruz ama burada “taşınmazla ilgili anlaşma belgeleri” ifadesinin kira sözleşmelerini, bütünsel olarak Borçlar Kanunu'nda bunlarla ilgili sınırlamaları da kapsadığı hususunda bir açıklık getirilmesinin uygulamada fayda sağlayacağını düşünüyoruz.

Çok teşekkür ediyorum.

BAŞKAN ABDULLAH GÜLER – Barolar Birliği Hukuk Müşavirimize teşekkür ediyorum.

Sayın Yurdunuseven, yapılan eleştiri ve itirazlar üzerine, buyurun.

İBRAHİM YURDUNUSEVEN (Afyonkarahisar) – Başkanım, teşekkür ediyorum.

Öncelikle bazı istatistikî bilgiler vermek istiyorum: Sayın Başkanım, 2021 yılı itibarıyla kirayla ilgili 20 bin, ortaklığın giderilmesiyle ilgili 55 bin, kat mülkiyetiyle ilgili 10 bin civarında bir ihtilaf söz konusu olmuş. Burada özellikle Barolar Birliğinin ve diğer söze... Çok taraf olması ihtimalini biz de çok düşündük. İşte, acaba yurt dışında bulabilir miyiz veya vatandaşlıktan çıkarılmışlar ise sıkıntı nedir diye. Burada 18/A maddesinin neticelerine uğramamız lazım Sayın Başkanım. 18/A eğer taraf teşkili sağlanmaz veya usulde sıkıntılar olursa ara bulucu bunu zapta bağlayıp anlaşmazlık metni tutacak, dolayısıyla bunda hiçbir sıkıntı olacağı kanaatinde değiliz.

Diğer Barolar Birliği temsilcisinin şeyini de Hakan Bey cevaplarsa, anlaşma belgeleriyle...

BAŞKAN ABDULLAH GÜLER – Evet, Hakan Bey, lütfen onu detaylandıralım.

Şu andaki uygulamamızla beraber nasıl bir ek şey getirilecek?

Buyurun.

ADALET BAKANLIĞI HUKUK İŞLERİ GENEL MÜDÜRÜ HAKAN ÖZTATAR – Başkanım, şöyle: Bizim ortaklığın giderilmesini seçerken ki amacımız zaten tam mahkemelerin bu süreçte tebligat sorunu yaşamasıydı çünkü biz 2018 yılından bu yana ara buluculuk sürecinde WhatsApp, SMS, telekonferans, video konferans, Skype gibi bütün şeyler... Yani bugün Amerika'daki bir vatandaşımıza ulaşmak yargı sürecinde altı ayla bir yılı bulurken bugün telefonu olan bir kişiye ulaşmak artık saniyeler içerisinde. Yani Amerika'daki birisinin telefonu varsa ara bulucu orada Skype'tan bağlanıyor ve diyor ki: senin şöyle bir ortaklığın giderilmesi davan var veya diğerleri var. Bu anlamda baktığımızda, şu ana kadar dava şartı olmadığı hâlde 781 dosyada sadece ara bulucular bunu teklif etmişler ve yüzde 99 başarıyla ortaklığın giderilmesi çözülmüş Başkanım.

Şu imkân da var: Taraflar 3+1 haftalık sürede bitiremezlerse bunu ihtiyari olarak da devam ettirebilirler çünkü sonuçta onların mal varlığına ilişkin bir husus. Buradaki amaç şu: Toplumsal barış amacı tamamen güdülüyor yani yüz yüze bakan insanlar, toplumsal ilişkileri devam eden insanlar, bu insanların sorunlarını husumetsiz şekilde çözmek.

BAŞKAN ABDULLAH GÜLER – Ama esas sorun şöyle ama yani...

ADALET BAKANLIĞI HUKUK İŞLERİ GENEL MÜDÜRÜ HAKAN ÖZTATAR – İşte orada hiç sorun yok Başkanım.

BAŞKAN ABDULLAH GÜLER – ...çok tarafı, yurt dışı veya ulaşılamama noktasında uzlaşmazlık tutanağıyla beraber...

ADALET BAKANLIĞI HUKUK İŞLERİ GENEL MÜDÜRÜ HAKAN ÖZTATAR – Tabii ki bittiği zaman zaten uzlaşmazlıkla çözülecek ama...

BAŞKAN ABDULLAH GÜLER – Yani bir sürüncemede kalma durumu söz konusu değil.

ADALET BAKANLIĞI HUKUK İŞLERİ GENEL MÜDÜRÜ HAKAN ÖZTATAR – Yok, 3+1 haftada bitiriyoruz Başkanım.

BAŞKAN ABDULLAH GÜLER – Peki, teşekkür ederiz.

Sayın Yurdunuseven.

İBRAHİM YURDUNUSEVEN (Afyonkarahisar) – Sayın Başkanım, 18/A maddesinin (10)'uncu fıkrası diyor ki: "Arabulucu; taraflara ulaşılamaması veya taraflar katılmadığı için görüşme yapılamaması ya da tarafların anlaşması yahut tarafların anlaşamaması hâllerinde arabuluculuk faaliyetini sona erdirir ve son tutanağı düzenleyerek durumu derhâl arabuluculuk bürosuna bildirir." Ulaşamaması hâlinde tutanağı düzenleyecek ve ilgili büroya verecek.

BAŞKAN ABDULLAH GÜLER – İlan edilen süre zaten belli, bu süreler.

İBRAHİM YURDUNUSEVEN (Afyonkarahisar) – Evet.

BAŞKAN ABDULLAH GÜLER – Peki, teşekkür ediyoruz.

40'ıncı maddemizde bir önergemiz var, okutuyorum:

Adalet Komisyonu Başkanlığına

Komisyon gündeminde bulunan İcra ve İflas Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi'nin (2/4997) 40'ıncı maddesinin teklif metninden çıkarılmasını, sonraki madde numaralarının teselsül ettirilmesini arz ve teklif ederiz.

Hasan Subaşı
Antalya

Ayhan Erel
Aksaray

BAŞKAN ABDULLAH GÜLER – Gerekçe.

Gerekçe:

Bu düzenlemede taşınır ve taşınmazların paylaşılması ve ortaklığın giderilmesine dayalı uyuşmazlıkların dava şartı ara buluculuk kapsamına alınması uygulamada sıkıntı yaratacaktır. Özellikle tarım arazileriyle ilgili kanunlarda belirlenen hükümlere aykırı anlaşma belgesi yapılamayacağına uygulamada çok zor sağlanabilecek bir şart olması ve usulüne uygunmuş gibi düzenlenecek ara buluculuk tutanaklarının endişe yaratacağı açıktır. Aynen taksim şeklinde anlaşma olması durumunda ara bulucu tarafından tarım arazileriyle ilgili mevzuata uygunluğu araştırmasının nasıl yapılacağı da uygulamada sıkıntı yaratacaktır. Ayrıca, bu tür uyuşmazlıkların kamu düzeniyle ilgili olması ve tarafların konuyla ilgili bilgi ve bilgi uzman değerlendirmesine kolaylıkla ulaşma imkânlarının bulunmamasının uygulamada sorunlara yol açacağı endişesi söz konusudur. Özünde yargı organlarının yükünü azaltma amacı taşıyan ara buluculuk yönteminin bu sıkıntılar nedeniyle yargıya ulaşmayı geciktireceği değerlendirilmektedir. Konu sicile itimat ilkesi gibi eşya hukukuna hâkim ilkeler yönünden incelenmelidir.

BAŞKAN ABDULLAH GÜLER – Peki, okunan önergeyi oylarınıza arz ediyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önerge kabul edilmemiştir.

40'ncı maddeyi oylarınıza arz ediyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... 40'ncü madde kabul edilmiştir.

41'inci maddeyi okutuyorum:

MADDE 41- 6325 sayılı Kanuna aşağıdaki geçici madde eklenmiştir.

“GEÇİCİ MADDE 3- (1) Bu maddeyi ihdas eden Kanunla, bu Kanuna eklenen 18/B maddesinin dava şartı olarak arabuluculuğa ilişkin hükümleri, bu maddenin yürürlüğe girdiği tarih itibarıyla ilk derece mahkemeleri ve bölge adliye mahkemeleri ile Yargıtayda görülmekte olan davalar hakkında uygulanmaz.”

BAŞKAN ABDULLAH GÜLER – Sayın Koç...

ABDULLAH KOÇ (Ağrı) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Şimdi, bu ara buluculuk sistemiyle ilgili konular özellikle kanun teklifinin 35 ila 41'inci madde arasında düzenleniyor. Ben diğer maddelerde özellikle söz almadım, burada bir bütün olarak kısa bir değerlendirme yapmak istiyorum.

Evvela şunu söyleyeyim: Hukuk sistemimize son yıllarda girmiş bir ara buluculuk sistemi, iyi ve kötü taraflarıyla işleyen bir sistem fakat ben şunu söyleyeyim, baştan belirtmek istediğim mesele şu: Esasında profesyonel düzeyde uzmanlaşma yapılmak suretiyle ara buluculuk sisteminin yeniden ele alınması gerektiğini düşünüyoruz. Nedeni de şudur: Şimdi, avukatlık mesleği profesyonel bir meslek, uzmanlaşmanın da zorunluluğunu göz önünde bulundurduğumuz zaman, özellikle ara buluculuk, avukatlık mesleğinin icrası ve diğer hususlarıyla dikkate aldığımız zaman bu kanunun baştan sona kadar yeniden bir değerlendirmeye alınması ve bu konuda daha etraflıca bir sistemin getirilmesi gerektiğini belirtiyorum. Öte taraftan, bir de özellikle hukuk fakültelerindeki kürsüde on-on beş sene hizmet etmiş olan hukuk öğretim üyelerine de bu konunun aslında açılması gerektiğini -çünkü bu konuda ciddi uzmanlık alanları oluşan öğretim görevlileri var- bunun da bir şekilde eklenmesi gerektiğini düşünüyoruz. Özellikle bu kanun görüşülürken bir madde ihdasıyla da bunu yapmak mümkün, bunu da sizin dikkatinize sunmak istedim.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN ABDULLAH GÜLER – Teşekkür ediyoruz Sayın Koç.

41’inci maddede önerge yok.

41’inci maddeyi oylarınıza arz ediyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... 41’inci madde kabul edilmiştir.

42’nci maddeyi okutuyorum:

MADDE 42- 9/1/2013 tarihli ve 6384 sayılı Avrupa İnsan Hakları Mahkemesine Yapılmış Bazı Başvuruların Tazminat Ödenmek Suretiyle Çözümüne Dair Kanununun 4 üncü maddesinin birinci ve üçüncü fıkraları aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“(1) Bu Kanun kapsamında yapılacak müracaatlar hakkında karar vermek üzere Bakanlığın merkez, bağlı ve ilgili kuruluşlarında çalışan hâkim ve savcılar arasından Adalet Bakanı tarafından atanacak dokuz kişiden oluşan bir Komisyon kurulur. Komisyon Başkanı bu üyeler arasından Adalet Bakanı tarafından belirlenir. Komisyon, iş durumuna göre üç üyeden oluşan heyetler halinde de çalışabilir. Heyetlerin başkanları Bakan tarafından; heyetlerin oluşumu ve yokluklarında birbirlerinin yerine bakacak üyeler ile iş bölümü Başkan tarafından belirlenir. Başkan, Komisyonun ve heyetlerin verimli ve uyumlu şekilde çalışmasından sorumludur.”

“(3) Komisyon asgari yedi üyeye, heyetler üye tam sayısı ile toplanır; kararlar üye tam sayılarının salt çoğunluğuyla verilir.”

BAŞKAN ABDULLAH GÜLER – Sayın Emre...

ZEYNEL EMRE (İstanbul) – Şimdi, Sayın Başkan, bu konuda biraz konuşmak lazım çünkü sonuçta problemin buradaki özü ne? Türkiye’nin Avrupa İnsan Hakları Mahkemesindeki pozisyonu.

Geneli üzerinde konuşurken bir kısım değerlendirmede bulundum ama bir kez daha şunun altını çizmek lazım: Bakın, Türkiye’nin insan haklarının korunması bakımından sorunlu ülkelerin başında geldiği görülüyor, burada biz Rusya’yla birlikte yarışıyoruz yani zirve konusunda yarışıyoruz. Şu an itibarıyla Avrupa İnsan Hakları Mahkemesinde en çok başvuru yapılan ülke pozisyonundayız biz ve mesela 31 Aralık 2021 mahkeme istatistiklerine göre AİHM önünde değerlendirilmeyi bekleyen toplam başvuruların yaklaşık yüzde 22’si Türkiye’yle ilgili -yani mahkeme neredeyse bize çalışıyor, durum bu- değerlendirilmeyi bekleyen toplam 70.150 başvurunun 15.250’si. Yani bunlar bekleyenler, başvuru sayıları dışında. Türkiye, üye 47 ülke içerisinde hakkında en çok ihlal kararı verilen pozisyonda. Bunun böyle son on yıllık periyoduna baktığımızda -başvurulara- sürekli, her yıl arttığını görüyoruz; her yıl tazminat, ihlal kararlarının arttığını görüyoruz. O günden bugüne insan hakları karnesi sürekli gerileyen pozisyonda. Niye? Çünkü biz Avrupa İnsan Hakları Mahkemesinin belirlediği o hukukun bağımsız ve etkin olma kriterine uymamamızın sonucunu yaşıyoruz. 6384 sayılı Kanun’la tazminat taleplerinin karara bağlanmasıyla ilgili oluşturulan komisyonun yapısı aslında bu durumu da örnekendiriyor çünkü bakın ne oluyor? Komisyon, evet, zaten var ama tamamen işte Adalet Bakanlığına doğrudan bağlı ve onun oluşturduğu bir komisyon yani bir yerde idare var, idarenin, yürütmenin başındaki kişi var. Bizatihi yürütmeye ilgili, kendisiyle ilgili konularda bile karar verecek bir yapı kuruluyor ve kendisi bunu şey yapıyor. Yani hiç olmazsa bunun mahkemeler eliyle yapılması daha iyi olur diye düşünüyorum. Eğer böyle bir komisyon özelinde gidilecekse de yapısı şöyle değiştirilebilir: Yani barolardan alınabilir, üniversitelerden alınabilir, bazı derneklerden temsilci alınabilir, daha etkin bir yapı hâlinde oluşturulabilir ve baktığımızda burada ne oluyor? Değişiklikle, komisyon oluşumundaki o bağlılık, yürütmeye bağlılık olduğu gibi kalırken üye sayısının artırılması, alt komisyonların

oluşturularak çalışmayı öngörmesi aslında demin, girişte izah ettiğimiz dava sayılarının arttığına bir başka açıdan da itirafı niteliğinde. Dolayısıyla, bu kanunu bu hâliyle de mevcut hâliyle de değiştirilmiş hâliyle de doğru bulmadığımızı ifade edelim.

BAŞKAN ABDULLAH GÜLER – Teşekkür ederiz Sayın Emre.

Sayın Koç...

ABDULLAH KOÇ (Ağrı) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Tabii, esasında, Avrupa İnsan Hakları Mahkemesine ilişkin olan bu düzenlemeyi görünce... Yani bizim gerçekten de üzerinde konuşma yapmamız gereken birçok husus var Türkiye'nin yargı sistemiyle ilgili. Her şeyden önce biz önceki kanun tekliflerinin yapıldığı dönemde de çokça dile getirdik ve beş yıllık süre içerisinde özellikle bu yargı paketlerini ve yedinci yargı paketini gördüğümüz bu sırada, hemen hemen bütün kanun tekliflerinin görüşüldüğü ortamda biz Türkiye'nin yargısı ve özellikle adalet sisteminde olan aksaklıkları tek tek dile getirdik ama ne yazık ki buna ilişkin bir çözümü şimdiye kadar görmedik ve belli ki de olmayacak. Hemen şunu söyleyeyim, bunu defaatle dile getirdim ama tekrardan dile getireyim: Özellikle yargı sistemi üzerinde Demokles'in kılıcı gibi sallanan Terörle Mücadele Yasası ve buna bağlı olarak ortaya çıkan hak ihlalleri söz konusu. Bizim çokça karşı karşıya kaldığımız özellikle toplantı ve gösteri yürüyüşü hakkının ihlaline ilişkin olan kararlar, mahkemenin kararları sorunludur. Düşünce hürriyetine ilişkin çok ciddi sorunlu alanlar var, örgütlenme hakkıyla ilgili ciddi hak ihlalleri var. Bilimsel düşünceyi yaymaya ilişkin olan sorun çok derindir. Bunun en iyi örneklerinden bir tanesi de özellikle düşün dünyasında ve bilim insanlarının toplum yararına düşünceleri nedeniyle ya yurt dışında soluk almalarını veya cezaevinde olmalarına ilişkin olarak görmüş olduğumuz tablodur.

Bir deprem sürecini yaşıyoruz, sel sürecini yaşıyoruz. Buna ilişkin olan eleştiri ve buna ilişkin yani özellikle Hükümetin çalışmalarına ilişkin olan eleştirilerin ne kadar baskı altında olduğunu biliyoruz. Özellikle, cezaevindeki basın emekçilerinin karşı karşıya kaldıkları mahkeme kararları nedeniyle basın hürriyetinin ihlali söz konusu. Siyasi çalışmaların çok ciddi şekilde baskı altında olması özellikle partimize dönük, Halkların Demokratik Partisine dönük olarak 5 binin üzerinde üyemizin cezaevinde olması, eski Eş Genel Başkanlarımızın cezaevinde olmaları ve yaşam hakkının ihlali, özellikle buna ilişkin Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi kararlarına iç hukukta uyum gösterilmemesi ve mahkemelerin uymamaya ilişkin olan tavır ve mahkemeler üzerinde etkili olabilecek siyasi parti genel başkanlarının özellikle Avrupa İnsan Hakları Mahkemesinin kararına uyulmamasına ilişkin tavırları... Bunların hepsini bir bir dikkate aldığımız zaman bu sorun gerçekten alan olarak çok büyük bir sorun teşkil ediyor. Ülkenin, özellikle, demokrasinin olması, lige düşmesinin en büyük nedenlerinden bir tanesi de uluslararası hukuka uyulmamış olması ve Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi kararlarının rafta olması. Kendi iç hukukumuzda Anayasa Mahkemesinin kararlarına karşılık da mahkemenin lağvedilmesi, ortadan kaldırılması, kapatılmasına ilişkin olan tavır gözetildiğinde bu kanuna ilişkin olan kanun teklifinin bir şeye çare olmayacağını, dolayısıyla Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi önündeki o hak ihlallerini daha da uzatacağına ilişkin olduğunu belirtiyoruz. Bu nedenle, eksik olduğunu ve sürece hizmet etmeyeceğini belirtiyoruz. Buna ilişkin olan düzenlemeleri de önümüzdeki süreçte, seçimden sonra bizim yapacağımızı belirtmek istiyorum, bizler yapacağız bunu.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN ABDULLAH GÜLER – Teşekkür ediyoruz Sayın Koç.

Başka söz talebi yok.

42'nci maddede önerge yok.

42'nci maddeyi oylarınıza arz ediyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... 42'nci madde kabul edilmiştir.

43'üncü maddeyi okutuyorum:

MADDE 43- 6384 sayılı Kanunun geçici 2 nci maddesinin birinci fıkrasında yer alan “bu maddenin yürürlüğe girdiği tarih” ibaresi “9/3/2023 tarihi” şeklinde değiştirilmiştir.

BAŞKAN ABDULLAH GÜLER – Sayın Yurdunuseven, bir açıklama yapalım burada.

İBRAHİM YURDUNUSEVEN (Afyonkarahisar) – Başkanım, Anayasa Mahkemesinin önündeki dosyalarla ilgili daha önce “yürürlük tarihi” denilmiş ama biz burada bunun Komisyona sevk edildiği 9/3/2023 tarihi itibarıyla olan dosyalarla ilgili heyet ve diğer Komisyon çalışmalarını amaçladık. O şekilde yani 9/3/2023 itibarıyla Anayasa Mahkemesinin derdest dosyaları Komisyona geri gelecek.

BAŞKAN ABDULLAH GÜLER – O tarihten sonrakiler yani.

İBRAHİM YURDUNUSEVEN (Afyonkarahisar) – Öncekiler.

BAŞKAN ABDULLAH GÜLER – Öncekiler.

İBRAHİM YURDUNUSEVEN (Afyonkarahisar) – 9/3/2023 tarihi itibarıyla...

BAŞKAN ABDULLAH GÜLER – Ondan sonraki işlemler mevcut uygulamamıza mı tabi?

İBRAHİM YURDUNUSEVEN (Afyonkarahisar) – Mevcut işlemler zaten Anayasa Mahkemesinde devam ediyor.

BAŞKAN ABDULLAH GÜLER – Süreç devam ediyor.

İBRAHİM YURDUNUSEVEN (Afyonkarahisar) – Prosedür olarak da önce Bakanlığa, Komisyona geliyor, sonra Anayasa Mahkemesine, sonra şeye...

BAŞKAN ABDULLAH GÜLER – 9 Marttan önceki tüm dosyalar bu şekilde beraber düzene konuyor.

İBRAHİM YURDUNUSEVEN (Afyonkarahisar) – Evet, tüm dosyalar, Anayasa Mahkemesinin dosyaları düzene konuyor.

BAŞKAN ABDULLAH GÜLER – Buyurun Sayın Şen.

ANAYASA MAHKEMESİ GENEL SEKRETERİ MURAT ŞEN – Teşekkür ederim Başkanım.

Herkesi saygıyla selamlıyorum.

Açıkçası, Anayasa Mahkemesinin önünde çok ciddi bir başvuru sayısı var. Şu anda makul süreden 46 bin dosya olmakla birlikte toplam derdest sayımız 108 bine ulaştı. Tabii ki bu mahkemenin asıl görevini yapmasına engel oluyor çünkü Anayasa Mahkemesinin sadece bireysel başvuru dosyaları yok. Norm denetimi kapsamında işte kanun iptal ve itiraz davaları, Cumhurbaşkanlığı kararnameleri gibi birçok görevi de var. Aslında 108 bin başvuru içindeki 46 bin dosyanın Komisyona devredilmesi bizim için palyatif bir çözüm, geçici bir çözüm zira geçen sene Anayasa Mahkemesinde toplam 38 bin dosyayı biz sonuçlandırdık makul süre açısından, toplamda 60 bin dosya geldi. Makul süre dosyaları sürekli artıyor ve Anayasa Mahkemesi bu iş yükü altında eziliyor. Aslında Komisyona daimî olarak devredilmesi tabii ki Anayasa Mahkemesinin işini çok daha kolaylaştıracaktır çünkü belirlenen bu tarihten sonraki gelen başvurular da Anayasa Mahkemesinin görev alanında olduğundan Anayasa Mahkemesi bunlara bakmaya devam edecektir. Nitekim Anayasa Mahkemesi bu konuya ilişkin olarak Nevriye Kuruç kararında pilot karar verdi ve Türkiye Büyük Millet Meclisine bu konunun artık çözülmesi gerektiğini

çünkü Anayasa Mahkemesinin artık kendi işini yapamayacak seviyeye geldiğini söyledik, gerçekten Mahkemeyi felç ediyor şu anda. O yüzden, bu kanun çalışması Anayasa Mahkemesinin mevcut iş yüküne bir pansuman olacaktır ama tamamen ortadan kaldıran bir süreç oluşturmayacaktır.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN ABDULLAH GÜLER – Peki, teşekkür ederiz.

Barolar Birliğinden Özge Hanım konuşacak.

TÜRKİYE BAROLAR BİRLİĞİ HUKUK MÜŞAVİRİ AV. ÖZGE ÖZDER – Çok teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

Biz burada farklı bir hususa dikkat çekmek isteriz esasen. Düzenlemeyle hâlihazırda Anayasa Mahkemesi önünde derdest olan bazı başvuruların Tazminat Komisyonuna gönderilmesi karara bağlanıyor, düzenleniyor ancak avukatla temsil edilen, avukatlar vasıtasıyla bireysel başvuruda bulunulmuş olan dosyalar bakımından Anayasa Mahkemesi önündeki dosyalarda, avukatlar vekâlet ücreti hak etmekteyken Tazminat Komisyonu incelemesinde avukatlara vekâlet ücreti hükmedileceğine yönelik bir yasal düzenleme bulunmadığından, aynı emek, mesaiyle Anayasa Mahkemesine sunduğu dosya Tazminat Komisyonuna gittiği zaman avukat bunun karşılığında vekâlet ücreti ne yazık ki alamıyor. Daha önce konuya ilişkin çalışmalarda, avukatlık aşgari ücret tarifesi çalışmalarında konu gündeme geldi ama ne yazık ki yasal zemini olmadığından çözüme kavuşturulamadı. Bu sebeple, tazminat komisyonu tarafından verilecek kararlarda vekalet ücretine de hükmedilmesine yönelik konunun yasal zemine kavuşturulması ve meslektaşlarımızın emek mesaisinin karşılığını alabilmelerinin sağlanması hususunda gereğini takdirlerinizi arz ederiz.

BAŞKAN ABDULLAH GÜLER – Sayın Yurdunuseven, bu konuda...

İBRAHİM YURDUNUSEVEN (Afyonkarahisar) – Bu konuyu da çalışalım, yasal zeminini oluşturmaya çalışalım inşallah.

BAŞKAN ABDULLAH GÜLER – Peki. Teşekkür ederim.

43'üncü maddede önerge yok.

43'üncü maddeyi oylarınıza arz ediyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... 43'üncü madde kabul edilmiştir.

44'üncü maddeyi okutuyorum:

MADDE 44- 4/4/2013 tarihli ve 6458 sayılı Yabancılar ve Uluslararası Koruma Kanununun 54 üncü maddesine aşağıdaki fıkra eklenmiştir.

“(3) Bu maddenin birinci fıkrasının (b), (d) ve (k) bentleri kapsamındaki yabancılar hakkında yapılan adli işlemler çerçevesinde yurt dışına çıkamamak şeklinde adli kontrol kararı verilmesi halinde ilgili valilik, Cumhuriyet başsavcılığı aracılığıyla 5271 sayılı Ceza Muhakemesi Kanununun 111 inci maddesi uyarınca bu kararın kaldırılmasını talep edebilir.”

BAŞKAN ABDULLAH GÜLER – Sayın Emre...

ZEYNEL EMRE (İstanbul) – Şimdi, Sayın Başkan, burada da problemler var. Burada da problemler var. Bilmiyorum, bunun böyle dünyada emsali var mı? Maddeyle ne yapıyoruz? 6458 sayılı Yabancılar ve Uluslararası Koruma Kanunu'nun sınır dışı etmeyi düzenleyen 54'üncü maddesine bir fıkra ekleniyor. Fıkra ile, valiliklere terör ve suç örgütü yöneticisi, üyesi, destekleyicisi, kamu düzeni, kamu güvenliği ya da kamu sağlığı açısından tehdit oluşturan uluslararası kurum ve kuruluşlar tarafından tanımlanan terör örgütleriyle ilişkili olduğu değerlendirilen yabancılar hakkında yapılan adli işlemler çerçevesinde

yurt dışına çıkamamak şeklinde adli kontrol kararlarına karşı cumhuriyet başsavcılığı aracılığıyla itiraz ederek kararın kaldırılmasını talep etme yetkisi. Şimdi buna devam edeceğim ama bu ihtiyaç nereden çıktı; bence bunun bir izah edilmesi lazım.

BAŞKAN ABDULLAH GÜLER – Tamam.

ZEYNEL EMRE (İstanbul) – Bitireyim, buraya ilişkin eleştirimi.

Türkiye’de yabancıların yurt dışına çıkarılması, Türkiye’nin şimdi taraf olduğu uluslararası sözleşmeler çerçevesinde ve AİHM içtihatları doğrultusunda hâkim kararıyla ve gerekçeli biçimde uygulanıyor. Şu anda durum böyle, değil mi? Bu kararlara 5271 sayılı Ceza Kanunu’nun 111’inci maddesinin ikinci fıkrası adli kontrol kararlarına itiraz yolu açık. Dolayısıyla buradaki değişiklik uygulamada esaslı bir şey getirmemekle birlikte, terör suçlarında kamu düzeni açısından sakıncalı olanlar uluslararası kuruluşlar tarafından terörle ilişkilendirilen kişilerle sınırlı olacak biçimde valiliklerine savcılık üzerinde mahkeme kararlarına itiraz etme yolu açılıyor. Kanun teklifi bu itirazın mahkeme kararının değiştirilmesini gerektirecek biçimde hani yeni bir delile dayanmasını zorunlu kılıyor olsa belki burada söyleyeceklerimiz başka olurdu ama değişiklik teklifinde bu açıdan bir hüküm yok. Karara esas olan delil durumlarında bir değişiklik yok iken mahkeme kararlarına itiraz yoluyla hem de bunun valilik talepleriyle değişmesi bu kişilerin Avrupa İnsan Hakları Mahkemesine başvurmaları durumunda Türkiye aleyhine kararların çıkmasına neden olur, olabilir yani. Ayrıca mahkemenin sınır dışı etmediği bir kişiyi yeni hukuki delillere dayanmaksızın yani ortada bir şey yokken valiliklerin talebiyle sınır dışı etme isteği hukukun üstünlüğü ve bağımsızlığı açısından sorunlu bir yaklaşımdır. Bu kişiler Türkiye’de kaldıkları süre içerisinde bir suç işlerlerse yargılanmaların önünde zaten bir engel bulunmuyor. Teklif maddesi, Anayasa’nın 16’ncı maddesiyle beraber değerlendirildiğinde temel hak ve özgürlükleri düzenleyen maddeler açısından ihlal doğuracak sonuçlara yol açma riski taşıdığını düşünüyoruz.

BAŞKAN ABDULLAH GÜLER – Peki. Sayın Yurdumuzuseven?

İBRAHİM YURDUNUSEVEN (Afyonkarahisar) – Evet, Sayın Başkanım, talep İçişleri Bakanlığımızdan geldi, onların bu konuda bir izahları olacak.

BAŞKAN ABDULLAH GÜLER – Uygulama şu anda hâlihazırda nedir? Bu uygulama bu değişikliklerle beraber nasıl bir sürece evrilecektir? Kıyasen bir anlatımla...

Buyurun Ramazan Bey.

İÇİŞLERİ BAKANLIĞI GÖÇ İDARESİ BAŞKANLIĞI SINIR DIŞI İŞLERİ DAİRE BAŞKANI RAMAZAN KESKİN – 6458 sayılı Yabancılar ve Uluslararası Koruma Kanunu’nun 53’üncü maddesine göre sınır dışı etme kararı hâlihazırda valiliklerce alınmaktadır. Adli kontrol ise 5271 sayılı Ceza Muhakemesi Kanunu’nda düzenlenmekte olup kanunda belirtilen şekillerde uygulanabilmektedir. Bunlardan bir tanesi, yurt dışına çıkamamak şeklindeki adli kontroldür. Dolayısıyla, sınır dışı etme kararı ile yurt dışına çıkamamak adli kontrol tedbiri bir arada bulunamaz. Bir yabancı, kamu düzeni ve güvenliği açısından tehdit oluştursa bile eğer hakkında yurt dışına çıkmamak şeklinde bir adli kontrol tedbiri uygulanmışsa biz bunu sınır dışı edemeyiz; hâlihazırda görev sahasına göre kolluk tarafından takip edilmektedir. Tabii, kamu düzeni, kamu güvenliği ve kamu sağlığı söz konusu olduğunda bu kişilerin sınır dışı edilmesinin daha doğru olacağını değerlendiriyoruz.

BAŞKAN ABDULLAH GÜLER – Yani ilgili valilikler bu konularda ilgili mahkemeye çıkamama kararının yani denetimli serbestlik kararının kaldırılması noktasında talepte bulunacak.

İÇİŞLERİ BAKANLIĞI GÖÇ İDARESİ BAŞKANLIĞI SINIR DIŞI İŞLERİ DAİRE BAŞKANI RAMAZAN KESKİN – Talepte bulunacak zaten.

BAŞKAN ABDULLAH GÜLER – Peki, bununla ilgili bir talep gerekçesi de oluşturacaktır yani.

İÇİŞLERİ BAKANLIĞI GÖÇ İDARESİ BAŞKANLIĞI SINIR DIŞI İŞLERİ DAİRE BAŞKANI RAMAZAN KESKİN – Evet.

BAŞKAN ABDULLAH GÜLER – Çünkü nihayetinde o kişi çok daha sorunlu olsa tutuklanacaktır mutlaka bu manada ama denetimli serbestlik hâli durumunda, çıkamama durumunda o bölgede yaşamaya devam edecektir.

İÇİŞLERİ BAKANLIĞI GÖÇ İDARESİ BAŞKANLIĞI SINIR DIŞI İŞLERİ DAİRE BAŞKANI RAMAZAN KESKİN – Evet.

BAŞKAN ABDULLAH GÜLER – Bu kamu düzenini bozma noktasında, bozduğuna dair veya ilişkilerine dair bir gerekçe sunacaktır.

İÇİŞLERİ BAKANLIĞI GÖÇ İDARESİ BAŞKANLIĞI SINIR DIŞI İŞLERİ DAİRE BAŞKANI RAMAZAN KESKİN – Elbette Sayın Başkanım.

Yeni deliller ileri sürülerek mahkemeye başvuruda bulunacaktır sayın valilerimiz. Mahkemelerin her hâlükârda bu başvuruyu reddetme hakkı, yetkisi zaten bulunmaktadır yeni bir delil ileri sürülmediği zaman.

BAŞKAN ABDULLAH GÜLER – Peki, Niyazi Bey, şimdi, buradaki uygulama mevcut yani sadece valiliğin kamu düzeni açısından bir talepte bulunması yani “deport” edilmesiyle ilgili bir talep herhâlde aynı olmayacaktır yani. Kişi ilgili başka bir davadan da yurt dışına çıkamama durumuyla beraber bir de yargılama durumu da vardır, bu yargı... Yani mahkemenin bu ikisini de değerlendirmesi gerekir.

ADALET BAKANLIĞI MEVZUAT GENEL MÜDÜRÜ NİYAZİ ACAR – Başkanım, aslında, buyduğunuz gibi, yani yürütme her şeye vakıf olamayabilir burada, yargı her şeye vakıf olamayabilir. Aslında, herkes, kendisindeki bilgi bakımından sistemin işleme için... Bu hüküm onu getiriyor yani yürütme kendisindeki yeni bilgiler sebebiyle yurt dışına çıkma çıkamama şeklinde...

BAŞKAN ABDULLAH GÜLER – Şimdi, Zeynel Bey’in de itirazı bu konularda oldu. “Yeni delil” gibi bir kavramsal bir şeyi güçlendirelim burada.

ADALET BAKANLIĞI MEVZUAT GENEL MÜDÜRÜ NİYAZİ ACAR – Hükümde sadece talep etme imkânı veriliyor. Eğer böyle bir hüküm getirilmezse yürütmenin kendi elindeki argümanı yargı huzuruna getirme imkânı yok. Verilen şey, sadece “Bende yeni bir argüman var, savcılık üzerinden bunu mahkemenin takdirine sunuyorum. Yurt dışına çıkamamak şeklindeki adli kontrol kararının kaldırılmasını istiyoruz.” Talep bu, valiliğin talebi bu olacak. Tabii ki hâkimin elinde o dosya kapsamında veya başka dosyalar anlamında yurt dışına çıkmasını engelleyici başka argümanlar varsa kararını adli kontrol tedbiri anlamında verecek.

ZEYNEL EMRE (İstanbul) – Yalnız şöyle bir şey, bir cümle ilave edeyim.

BAŞKAN ABDULLAH GÜLER – Zeynel Bey, buyurun.

ZEYNEL EMRE (İstanbul) – Şimdi, kanun bu hâliyle çıktığı zaman Türkiye’deki yabancılar hakkında değil mi, yurt dışına çıkmama kararı olan tüm yabancılar hakkında tüm illerdeki valiliklerin başvuru yapma imkânı gelecek; yapar, yapmaz. Ama bunun kriterinin şöyle konulması gerekmez mi? Yani yeni bir durum, yeni bir delil, ortaya çıkan bir tablo olmadığı sürece, yani genel olarak bunun belirtilmesini talep... Ya, bu geniş bir yetki değil mi? Anlamı ne burada yani?

BAŞKAN ABDULLAH GÜLER – Evet, Niyazi Bey...

ADALET BAKANLIĞI MEVZUAT GENEL MÜDÜRÜ NİYAZİ ACAR – Bu CMK anlamında bir adli kontrol kararının kaldırılması; hukuken tartışma, o tartışma. Yani savcı da bir adli kontrol kararının kaldırılmasını mahkemeden talep edebilir. Hâkimin yapacağı iş, aslında -sizin hani kafanızdaki endişeyi ortadan kaldıracak- klasik rutin bir iş. Ama belki yürütme organının elinde olan bir bilgi yargıda yoktur, dosyada yoktur; bu bilgi önüne arz edildikten sonra hâkim adli kontrol kararını zaten gözden geçirebileceği için o argümana dayalı olarak gözden geçirecektir. Klasik bir CMK adli kontrol tedbirinin gözden geçirilmesi müessesesinde yürütmenin bir talep hakkına sahip olmasıdır.

BAŞKAN ABDULLAH GÜLER – Ama nihayetinde tabii bir yargı kararına bağlanacağı için... Sadece talep etme şöyledir: Valiliğin -belki de kavramı şöyle yapmakta fayda var, belki Zeynel Bey'in şeyi haklıdır- kendi uhdesinde elde ettiği yeni bilgiler ve dosya kapsamında diye bir şey olabilir; ona bir bakalım.

ADALET BAKANLIĞI MEVZUAT GENEL MÜDÜRÜ NİYAZİ ACAR – Çalışım Başkanım.

BAŞKAN ABDULLAH GÜLER – Tamam, peki.

Teşekkür ederiz.

44'üncü maddede 1 önerge vardır, okutuyorum:

Adalet Komisyonu Başkanlığına

Görüşülmekte olan (2/4997) esas numaralı İcra ve İflas Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi'nin 44'üncü maddesinin teklif metninden çıkarılmasını, sonraki kanun maddelerinin teselsül ettirilmesini arz ve teklif ederiz.

Ayhan Erel

Hasan Subaşı

Aksaray

Antalya

BAŞKAN ABDULLAH GÜLER – Gereke...

Gereke:

Türkiye'de yargılanan bir şahıs hakkında hâkim tarafından verilen yurt dışına çıkmama kararına valiliğin itiraz etmesi, idarenin yargıya müdahalesi endişesini taşıması sebebiyle maddenin teklif metninden çıkartılması öngörülmektedir.

BAŞKAN ABDULLAH GÜLER – Önergeyi oylarınıza arz ediyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önerge kabul edilmemiştir.

44'üncü maddeyi oylarınıza arz ediyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... 44'üncü madde kabul edilmiştir.

45'inci maddeyi okutuyorum:

MADDE 45- 12/10/2017 tarihli ve 7036 sayılı İş Mahkemeleri Kanununun 3 üncü maddesinin birinci fıkrasına aşağıdaki cümle eklenmiştir.

“Bu alacak ve tazminatla ilgili itirazın iptali, menfi tespit ve istirdat davaları hakkında da birinci cümle hükmü uygulanır.”

BAŞKAN ABDULLAH GÜLER – Söz talebi var mı?

ZEYNEL EMRE (İstanbul) – Var.

BAŞKAN ABDULLAH GÜLER – Sayın Emre, buyurun.

ZEYNEL EMRE (İstanbul) – Yani, şunu da not düşmek istiyorum: Şimdi, ilginç bir durum var esasında. Bakın, siz iktidara geldiğinizde Türkiye’deki hâkim-savcı sayısı yaklaşık 7 bin civarındaydı; bugün bu sayının 23-25 bin civarında olması lazım, değil mi? Yani, nereden baksanız, işte, 3 kattan fazla bir artış var. Sizden önceki dönemdeki 7 bine baktığımızda da sanıyorum 1.000-1.500’ü görevdedir; herhâlde emekli olmuştur. Yani, mutlak olarak sizin aldığımız dönem. İşte, sürekli bu alanda, ne bileyim, ne adliye binası yetiyor ne duruşma salonu yetiyor. Bu kadar hâkim, savcı alımına rağmen iş yüküyle hâlâ yargı baş etmekte zorlanıyor.

Şimdi, bu ara buluculuk yeni bir şey; işte, sürekli yetkisi genişletiliyor; her bir yargı paketinde, bakıyoruz, kanunun bir maddesine bir ilaveyle ara buluculara ilave bir yetkinin geldiğini görüyoruz. Aslında benim not düşmek istediğim şey şu: Türkiye her açıdan -yani icralık açıdan, ticari uyumsuzluklarda, ceza dosyaları bakımından, iş mahkemeleri bakımından- neredeyse herkesin 1’den fazla davası olan bir ülke hâline geldi. Aslında bu -hani, yargı mecbur kalır, bazı düzenlemeler gelir, ayrı ama- ortada sosyal açıdan problemlerli bir durumun varlığına işaret ediyor, ben bunu özellikle not düşmek istedim.

BAŞKAN ABDULLAH GÜLER – Teşekkür ederiz.

ABDULLAH KOÇ (Ağrı) – Ben de bu konuda iki cümle ekleyeyim.

BAŞKAN ABDULLAH GÜLER – Sayın Koç, buyurun.

ABDULLAH KOÇ (Ağrı) – Sayın Başkan, ben özellikle bu ara buluculukla ilgili olan maddelerde de dile getirdim bu hususu: Yani, bu yargı sistemine dercedilmiş ve şu anda zorunlu hâle getirilen bir alan. Özellikle işçi alacakları yönünde, İş Kanunu yönünde ara buluculuk sisteminin bu şekilde dayatılmış olması gerçekten çok ciddi bir hak kaybına neden oluyor. Yine, bu alacak ve tazminatla ilgili itirazın iptali, menfî tespit ve istirdat davaları hakkında da birinci cümleyle ara buluculuğa başvurmanın dava şartı olarak getirilmiş olması yine bir hakka ulaşmak ve aynı zamanda, işçilerin özellikle alacaklarına ulaşmaları açısından çok ciddi bir engeli de beraberinde getirecek.

Biz şunu özellikle öngörüyoruz: Bu, yargı içerisinde bir yargı sistemi ve engelleme anlamında çok önemli bir engel teşkil ediyor. Özellikle ve özellikle üzerine tekrar basa basa söylemek istediğim husus şu: Ara buluculuk sistemi baştan sona doğru yeniden yapılandırılmalıdır diye düşünüyorum. Bunun kanun teklifinden çıkarılmasını talep ediyoruz.

BAŞKAN ABDULLAH GÜLER – Peki, teşekkür ediyoruz.

45’inci maddede önerge var mı? Yok.

45’inci maddeyi oylarınıza arz ediyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... 45’inci madde kabul edilmiştir.

46’ncı maddeyi okutuyorum:

MADDE 46- (1) 2004 sayılı Kanunun 88 inci maddesinin altıncı fıkrası yürürlükten kaldırılmıştır.

(2) 3/7/2005 tarihli ve 5395 sayılı Çocuk Koruma Kanununun 41/H maddesinin ikinci fıkrasının birinci cümlesinde yer alan “hafta sonu ve resmî tatil günlerinde” ibaresi madde metninden çıkarılmıştır.

BAŞKAN ABDULLAH GÜLER – 46’ncı maddede söz talebi yok, önerge yok.

46’ncı maddeyi oylarınıza arz ediyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... 46’ncı madde kabul edilmiştir.

Geçici 1’inci maddeyi okutuyorum:

GEÇİCİ MADDE 1- (1) Bu maddeyi ihdas eden Kanunla, 6102 sayılı Kanunun 5/A maddesinin birinci fıkrası ile 7036 sayılı Kanunun 3 üncü maddesinin birinci fıkrasına eklenen menfi tespit ve istirdat davaları hakkındaki hüküm, 1/9/2023 tarihinde ve sonrasında açılacak davalar hakkında uygulanır.

BAŞKAN ABDULLAH GÜLER – Geçici 1’inci madde üzerinde söz talebi yok, önerge yok.

Geçici 1’inci maddeyi oylarınıza arz ediyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Geçici 1’inci maddemiz kabul edilmiştir.

47’nci maddeyi okutuyorum:

MADDE 47- Bu Kanunun;

a)34 üncü, 37 nci, 39 uncu, 40 ıncı, 41 inci ve 45 inci maddeleri 1/9/2023 tarihinde,

b) Diğer maddeleri yayımı tarihinde,

yürürlüğe girer.

BAŞKAN ABDULLAH GÜLER – 47’nci madde üzerinde söz talebi yok, önerge yok.

47’nci maddeyi oylarınıza arz ediyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... 47’nci madde kabul edilmiştir.

48’inci maddeyi okutuyorum:

MADDE 48- Bu Kanun hükümlerini Cumhurbaşkanı yürütür.

BAŞKAN ABDULLAH GÜLER – 48’inci maddede söz talebi yok, önerge yok.

48’inci maddeyi oylarınıza arz ediyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... 48’inci madde kabul edilmiştir.

Değerli Komisyon üyeleri, değerli milletvekillerimiz; maddeler üzerindeki görüşmelerimizi tamamladık.

Teklifin tümünün oylanmasından önce teklifin yazımı, imla kuralları, atıfların kontrolü, maddelerin düzenlemesi hususunda Komisyon Başkanlığımıza redaksiyon yetkisi verilmesi hususunu oylarınıza arz ediyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Redaksiyon yetkisi verilmesi kabul edilmiştir.

Tokat Milletvekili Mustafa Arslan’ın, Samsun Milletvekili Orhan Kırçalı’nın, Çorum Milletvekilimiz Oğuzhan Kaya’nın ve Bursa Milletvekilimiz Emine Yavuz Gözgeç’in Genel Kuruldaki görüşmelerde özel sözcüler olarak seçilmesini oylarınıza arz ediyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Muhalefet şerhi için de 20 Mart Pazartesi saat on ikiye kadar muhalefet partilerimize süre veriyoruz.

İcra ve İflas Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi’mizin tümünü oylarınıza arz ediyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kanun teklifimiz kabul edilmiştir.

Değerli arkadaşlar, bugüne kadar Adalet Komisyonumuz 20 adet kanun teklifini görüşerek raporunu Genel Kurulumuza sunmuştu; bu, 21’inci kanun teklifimiz oluyor.

III.- OTURUM BAŞKANLARININ KONUŞMALARI

1.- Komisyon Başkanı Abdullah Güler’in, Komisyonunda görev yapan yasama uzmanlarına ve Adalet Komisyonu milletvekillerine teşekkür ettiğine, 11 ilde meydana gelen deprem felaketi ile Adıyaman ve Şanlıurfa’da meydana gelen sel felaketinde vefat edenlere rahmet ve yaralılara acil şifalar dilediğine ilişkin açıklaması

BAŞKAN ABDULLAH GÜLER – Bugüne kadar bu kanun tekliflerimizde görev yapan uzmanlarımız vardı. Master eğitimi için yurt dışında olan Muhammet Öz kardeşimiz vardı, ona teşekkür ediyoruz. Yine, doğum izinindeydi, bir kız evladı oldu; Kadriye Pınar Cumhur uzmanımıza teşekkür ediyoruz. Onların yerine, değerli arkadaşlarımız Talip Bey ve Emrah Bey görev yaptılar; onlara da teşekkür ediyoruz.

Ben, Cumhuriyet Halk Partisi Grubuna, İYİ Parti Grubuna, Halkların Demokratik Partisi Grubuna, Cumhur İttifakı'mızdaki Milliyetçi Hareket Partisi Grubuna ve AK PARTİ Grubu adına görev yapan bütün Adalet Komisyonu milletvekillerimize çok teşekkür ediyorum.

Kadın Erkek Fırsat Eşitliği Komisyon Başkanımız Fatma Hanım da burada, ona da söz vereceğim.

Ben bütün arkadaşlara emeklerinden dolayı çok teşekkür ediyorum.

Önümüzdeki 14 Mayıs seçimlerinin de milletimiz, ülkemiz için hayırlı olmasını diliyorum.

Deprem felaketi yaşamıştı ülkemiz, 11 ilimizde; ben tekrardan, sözlerimin başında, orada vefat eden vatandaşlarımıza rahmet, yaralılarımıza acil şifalar diliyorum.

Yine, dün Adıyaman ve Urfa'da ciddi bir sel felaketi de meydana geldi; orada da vefat eden vatandaşlarımız, kardeşlerimiz var. Allah onlara da rahmet eylesin; yaralılarımıza acil şifalar diliyorum.

Ben birer kısa cümleyle beraber gruplar adına sizlere de söz verebilirim Hayati Ağabey.

HAYATİ ARKAZ (İstanbul) – Teşekkür ederim.

BAŞKAN ABDULLAH GÜLER – Çok teşekkür ediyoruz, Allah razı olsun emekleri için; sağ olsunlar, var olsunlar.

KEFEK Başkanımız Fatma Hanım'a söz vereyim; sonra, Zeynel Bey, size söz vereyim.

Fatma Hanım, buyurun.

IV.- AÇIKLAMALAR

1.- Edirne Milletvekili Fatma Aksal, İstanbul Milletvekili Zeynel Emre, Ağrı Milletvekili Abdullah Koç ve Afyonkarahisar Milletvekili İbrahim Yurdunuseven'in, Komisyon çalışmalarında emeği geçenlere teşekkür etiklerine ilişkin açıklaması

FATMA AKSAL (Edirne) – Adalet Komisyonumuzun Değerli Başkanı, kıymetli üyeler; ben de hepinizi saygıyla selamlıyorum.

18 yaşını doldurmamış çocuğu olan ve on yıldan az hapis cezasına mahkûm edilen kadın hükümlülerin cezalarının infazının ertelenmesine olanak sağlayan maddeyi de içeren yedinci yargı paketinin hayırlı olmasını diliyorum. Hiç şüphesiz, hepimizin amacı, çocukların üstün yararının korunmasıdır. Ümit ederiz ki hiçbir çocuğumuz anne-babasından ayrı kalmadan aile ortamında yetişir, büyür.

Ben burada emeği geçen tüm Komisyon üyelerimize çok teşekkür ediyorum.

Tekrar yedinci yargı paketinin ülkemize, milletimize hayırlı olmasını diliyorum.

BAŞKAN ABDULLAH GÜLER – Çok teşekkür ederiz.

Zeynel Bey...

ZEYNEL EMRE (İstanbul) – Sayın Başkan, beş yıl oldu tabii, Adalet Komisyonunda ciddi mesai harcadık; 21 ayrı kanun teklifini görüştük, günlerce burada zaman geçirdik. Belki, işte, zaman zaman sert tartışmalar oldu, anlaştık, anlaşamadık ama eminim ki buradaki tüm arkadaşlarımızın nihayetinde bir amacı var, daha iyi bir şekilde memleket açısından kanunlar çıkarabilmek.

Burada birlikte zaman geçirdiğimiz uzman arkadaşlarımıza, teknik personele, takip eden basın mensuplarına, konuk olarak gelip bilgilerini bizimle paylaşan kıymetli bürokratlara, emeği geçen herkese Cumhuriyet Halk Partisi Grubu olarak teşekkür ederim.

Saniyorum, bundan sonra bir daha toplanma imkânı olmaz Adalet Komisyonunun, seçime kadar.

Seçimlerin, önümüzdeki dönemin hayırlı ve uğurlu olmasını temenni ediyorum.

Tüm arkadaşlarımıza da siyasi yaşamlarında başarılar diliyorum.

BAŞKAN ABDULLAH GÜLER – Çok teşekkür ederiz.

Sayın Koç...

ABDULLAH KOÇ (Ağrı) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Evet, beş yıllık bir süre içerisinde 21 kanun teklifi nedeniyle bir araya geldik. Tabii, herkesin amacı, daha demokratik, daha yaşanılabilir ve insan haklarının olduğu bir ülke yaratmak için yaptığımız mücadeleydi. Zaman zaman tabii, sert tartışmalarımız oldu, zaman zaman... Şunu da söylemeden geçemeyeceğim, taleplerimiz neredeyse hiç dikkate alınmadı. Bundan sonraki süreçlerde, her şeyden önce, bu mücadelenin de göz önünde bulundurulması gerektiğini ben kendi şahsım adına belirtmek isterim.

Öte taraftan, Komisyon üyesi arkadaşlarımızın, siz Değerli Başkanların -şimdiye kadar 3'üncü, 4'üncü Başkan oldu- hepsinin emekleri çok; arkadaşların çok çok büyük emekleri var, özellikle bürokratlarımızın, basın emekçisi olan arkadaşlarımızın. Mecliste çalışan arkadaşlarımızın hepsi bizlerin kahrını çektiler, bizlere emek verdiler, haklarını helal etsinler.

Bundan sonraki süreçte de herkese yaşamlarında ve siyasi yaşamlarında başarılar diliyorum.

Hepinize teşekkür ediyorum.

Sağ olun.

BAŞKAN ABDULLAH GÜLER – Teşekkür ederiz.

Sayın Yurdunuseven...

İBRAHİM YURDUNUSEVEN (Afyonkarahisar) – Başkanım, bizler de ilk imza sahibi olarak Tokat Milletvekilimiz Mustafa Arslan Bey ve Ankara Milletvekilimiz Zeynep Yıldız adına, başta şahsınız olmak üzere tüm milletvekillerimize, Adalet Bakanlığımızın çok değerli bürokratlarına, İçişleri Bakanlığımızın çok değerli bürokratlarına, Anayasa Mahkemesi temsilcimize, Strateji Başkanlığımıza, Barolar Birliği temsilcimize, basın mensuplarımıza, Meclis çalışanlarımıza, uzmanlarımıza çok teşekkür ediyoruz ve bu kanunda bize destek verdiğiniz için hepimize tekrar teşekkür ediyorum.

14 Mayıs seçimlerinin vatanımıza, milletimize, devletimize hayırlara vesile olmasını Cenab-ı Hak'tan niyaz ediyorum.

Çok teşekkür ediyoruz.

BAŞKAN ABDULLAH GÜLER – Çok sağ olun.

III.- OTURUM BAŞKANLARININ KONUŞMALARI (Devam)

2.- Komisyon Başkanı Abdullah Güler'in, ilgili Bakanlık bürokratlarına Komisyon çalışmalarına katkılarından dolayı teşekkür ettiğine ve 14 Mayıs seçimlerinin hayırlar getirmesini niyaz ettiğine ilişkin açıklaması

BAŞKAN ABDULLAH GÜLER – Adalet Bakanlığımızın değerli bürokratlarıyla biz çok yakın çalışma içerisinde olduk bu beş yıllık süre içerisinde. Özellikle, ben isim olarak da tabii, Niyazi Bey, Mehmet Bey, yine Hakan Bey, Ahmet Hasan Bey, çok teşekkür ediyoruz onların şahsında, sağ

olsunlar yani hakikaten hem uygulamanın içerisinde olmak hem de iş birliğini, istişareyi, görüş ve müzakereyi nitelikli yapmak çok önemliydi. Ben onların nezdinde Adalet Bakanlığındaki bütün bürokrat arkadaşlarımıza teşekkür ediyorum.

Yine, Yargıtaydan, bölge istinaf mahkemelerinden, Anayasa Mahkememizden, Danıştaydan çok değerli arkadaşlarımızı burada ağırladık; çok teşekkür ediyoruz katkılarından dolayı.

Yine, İçişleri Bakanlığımızdan değerli bürokratları burada ağırladık; sağ olsunlar, onlara da emekleri için çok teşekkür ediyorum.

Çok söz vermedim ama özellikle, uyuşturucuyla ilgili Daire Başkanımızın bu konuda çok emeği vardır, onu da biliyoruz, şahidiyiz; çok teşekkür ediyoruz onlara.

Yine, burada, bu Adalet Komisyonu çalışmalarında emek sarf eden bütün kardeşlerimize ben şükranlarımı arz ediyorum.

14 Mayıs seçimlerinin ülkemize, milletimize hayırlar getirmesini niyaz ediyorum.

Çok teşekkür ediyorum, sağ olun, var olun.

Toplantıyı kapatıyorum.

Kapanma Saati: 16.25

